

KIR. KÖZJEGYZŐK
K Ö Z L Ő N Y E

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Főszerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével).

BUDAPEST 1934.
Held János könyvnyomdája, II., Mecset-utca 8. Telefon : 53—6—95.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő : FÉKETE LÁSZLÓ Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája: 41.951.

Madarász István

A magyar közjegyzői kart súlyos csapás érte. Minden közjegyzői kérdésnek évtizedek óta fáradhatatlan harcosa, a karnak egyik általános tisztelettől és megbecsüléstől méltán övezett vezető egyénisége, a pécsi kamara ügyeit 27 éven nagy agilitással, lelkiismeretességgel vezető elnöke, a közjegyzői kar egyik legdíszesebb és legjelentősebb állását minden irányú jeles tulajdonával méltán reprezentáló felsőházi képviselője, felsőpulyai Madarász István dr. pécsi kir. közjegyző március hó 1 napján Pécsen elhalálozott. Küzdő sorainkból való eltávozása az egész kar és az intézmény súlyos veszteségét jelenti. Minden közjegyzői közérdekű megmozdulásban hivatásának őszinte és lelkes szereteté, kiváló emberi tulajdonságai révén mindig a küzdők élén volt. Nagy kitartással s őszinte meggyőződéssel harcolt minden közjegyzői kérdésért s emellett mint a szó nemes értelmében vett régi vágású igazi magyar úr, az ő lebilincselően kedves és közvetlen modorával nemcsak kartársai általános szeretetét méltán vívta ki, hanem általánosságban is meleg rokonszenvet keltett mindenki benn, aki vele valaha is érintkezett. Az ő nagy szívjóságának, Isten áldotta nagy tehetségének, a kar és az intézmény érdekeire minden vonatkozásban hasznos és eredményes munkásságának emlékéért a magyar közjegyzők és az egész közjegyzői kar igaz kegyelettel fogja megőrizni.

Madarász István †

Krenner Zoltán dr.: A közjegyzői rendtartás reformja.
(II. közlemény.)

A budapesti kamara közgyűlése.

Újabb jegyzetek a magánmunkálatok kérdéséhez.

Közlemények.

Galánffy János dr. a közjegyzői kar felsőházi képviselője.

Áthelyezések.

A kamarák közleményei.

A telekkönyvi végzések hiányossága.

A közjegyzői szakkönyvtár.

Kihirdetett törvények.

Rendeletek.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Nagy Ferenc emlékezete.

A Jogi Hírlap Hiteljogi Döntvénytára.

Notariatszeitung.

Jogtudományi Közlöny.

Jogállam

Magyar Jogi Szemle.

Polgári Jog.

Magyar Törvénykezés.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Magánjog.

Illetékjog.

Madarász István Tolna vármegye Tamási községében született 1862 május 12-én. Ebben a községben volt atyja Madarász János közjegyző az első szervezéstől 1875-től kezdve 1910-ig. Madarász István középiskoláit a nagyszombati róm. kath. főgimnáziumban, egyetemi tanulmányait pedig a budapesti egyetemen végezte. 1889—1892-ig atyja irodájában működött, mint közjegyzőjelölt. 1892-ben Tamásiban ügyvédi irodát nyitott, amelyet 1894-ben Pécsre helyezett át. Itt folytatott ügyvédi tevékenységet 1903-ig, amely évnek május hó 14. napján Plósz Sándor igazságügyminiszter Pécsre kir. közjegyzővé nevezte ki. Közjegyzői működését ugyanazon év június 15. napján kezdte meg s ugyanott megszakítás nélkül működött most bekövetkezett haláláig. A pécsi kamara 1907 évben választotta meg elnökévé s ezt a tisztséget is haláláig viselte. 1927 évben az akkor alkotott felsőházi törvény alapján a kar felsőházi képviselőjévé választották, amely mandátuma 1933 évben lejárván, a kar újabb választás alapján is őt küldte a felsőházba. Pécs város és Baranya vármegye társadalmi és közéletében, mint mindkét törvényhatóságnak tagja jelentős és eredményes tevékenységet fejtett ki. Minden jótékonyági és szociális mozgalomnak lelkes támogatója volt s közéleti működése legfelsőbb elismeréseként a m. kir. kormányfőtanácsosi címet kapta. Pécs és környékének 3 éven át tartott szerb megszállása idején a sok zaklatás ellenére is hazafias bátorsággal védte meg állásának s e mellett a magyar államnak érdekeit is. 40 évig élt boldog házasságban feleségével, született Szallopek Olgával.

Madarász István elhalálózásáról a pécsi kamara a következő gyászjelentést adta ki:

„A pécsi kir. közjegyzői kamara mélységes fájdalommal és őszinte meghatottsággal jelenti, hogy 26 éven át volt szeretve tisztelt, nagyrabecsült elnöke, felsőpulyai Madarász István dr. m. kir. kormányfőtanácsos, kir. közjegyző, felsőházi tag, Pécs szab. kir. város és Baranya vármegye törvényhatósági bizottságának tagja stb. Pécsen 1934 évi március hó 1. napján meghalt.

Az elhunytban a magyarországi kir. közjegyzői kar nagyértékű jóságos lelkű tagját gyászolja és halála súlyos veszteség kamaránknak, amelyet ritka tehetséggel, páratlan ügybuzgalommal és tapintattal vezetett élete utolsó pillanatáig.

Halottunkat március hó 3. napján délután 4 órakor kísérik örök nyugalóhelyére, a pécsi központi temető halottasházából.

Pécs, 1934 március 1.

Kiváló egyéniségének emléket igaz kegyelettel fogjuk megőrizni!”

Az özvegyet a város és megye társadalmának minden rétegeiből s különösen a közjegyzői karból s annak hivatalos szervezetei részéről igen számosan keresték fel részvétnyilvánításokkal s a felsőház nevében meleghangú részvét táviratot küldött *Wlassits* Gyula báró, a felsőház elnöke.

Temetése március 3-án volt a pécsi központi temető halottasháza előtti térségen, ahol a város, a megye és a magyar közjegyzői kar legelőkelőbb reprezentánsai igen nagy számban jelentek meg. Ott voltak a többek között: *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tag, a budapesti kamara és a közjegyzők országos egyesületének elnöke, *Fischer* Béla alispán, *Nendtvich* Andor dr. polgármester, *Dambrowszky* Imre dr. egyetemi jogikari dékán, *Kelemen* József táblai tanácselnök, *Szapár* József dr. kir. főügyész, *Szabó* Lajos törvényszéki elnök, *Piacsek* Zoltán dr. ügyvédi kamarai elnök. Az egyházi szertartást *Igaz* Béla dr. prélatus kanonok felsőházi tag végezte nagy papi segédlettel. Ennek befejezése után *Lázár* Ferenc dr. búcsúztatta el a közjegyzői kar nagy halottját a következő meleghangú beszéddel:

„Fájdalmas kötelesség hárul reám mélyen tisztelt gyászoló közönség, amidőn Madarász István felsőházi tag, a pécsi kir. közjegyzői kamara nagyérdemű elnökének ravatalánál a magyar országgyűlés felsőháza, a budapesti kir. közjegyzői kamara és a magyarországi kir. közjegyzők országos egyesülete megbízásából elbúcsúznom kell.

Két évtizeden át kísértem figyelemmel megboldogult nemeslelkű barátunk és kartársunk közérdekű munkásságát és évről évre mind határozottabban rajzolódott ki előttem, egy minden szépért és jóért, — és az emberi haladást előmozdító minden tervért, alkotásért lelkesen és nagy önzetlenséggel dolgozó magas műveltségű puritán magyar úrnak tisztelt alakja.

A béke nagy Magyarországa tanította meg és

szoktatta reá fiait arra az egyedül helyes felfogásra, mely szerint, — akit a közélet porondjára bocsájt, — annak önmagáról rendszerint meg kell feledkeznie és mindig csupán nemzetünk közérdekét, jövőjét, fejlődését s ma még azt is hozzá kell tennem — fennmaradásának biztonságát is — kell és szabad csupán szem előtt tartania.

Ilyen szempontokból is mutatkozott különösen alkalmasnak Madarász István a közérdek szolgálátára, — amit páratlan és még betegségének utolsó fázisában is alig lankadó agilitással és energiával abszolválta.

Mindig tisztelet, szeretet és megbecsülés vette körül kedves, finom úri alakját, akár a parlament felsőházában, akár a közjegyzői kar parlamentjeiben hallatta okos szavát.

A saját magát mindig szerényen visszavonó, mások igazságos érdekéért ellenben keményen küzdeni tudó, kulturált magyar úr képét mutatja Madarász Istvánnak mélységes bánatunkra letűnni látszó alakja.

A harmonikus szép családi élet gyönyörű szeretete és megbecsülése, a kir. közjegyzői kar magas piedesztálra helyezése mindig a legszentebb célok puritán szolgálata, — úgy a felsőházban, mint a társ-kamarákban mindig megérdemelt, nagy becsülést és szeretetet szerzett Madarász Istvánnak, akitől most fájó szeretettel és soha el nem muló hálával búcsúzom.

Nemesszívű, lelkes akaratú drága jó barátunk, Madarász István Isten veled!"

A pécsi közjegyzői kamara nevében *Angyal Béla* dr. pécsi kir. közjegyző vett az őszinte és igaz tisztelet hangján búcsút a kamara kiváló elnökétől, a széles látókörű, ideális lelkű közjegyzőtől, aki mindenkor és mindenben puritán önzetlenséggel és lángoló hazaszeretettel a közérdeket szolgálta. Újabb rövid egyházi szertartás után Madarász Istvánt a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

A közjegyzői rendtartás reformja.

Irta: *Krenner Zoltán* dr.

(II. közlemény.)

IV., A jogügyletek kötelező írásba foglalásáról szóló megjegyzéseket ki kell, hogy egészítsék a halál esetére szóló jogügyletek tekintetében felvetődő reformgondolatok, a közjegyzői törvénynek a közvégrendeletekre előirt alakszerűségeit módosító irányoknak megbeszélése és annak a sürgősségnek a megállapítása, mely indokoltá teszi az élő jogot rendszerbe foglaló, azt részleteiben is tökéletesen felépítő Mt. végrendeletről szóló részének anticipálását és az érvényben levő közjegyzői rendtartásnak az 1876:XVI. t. c.-el való ellentmondásainak megszüntetését. A bírói ítéletek indokainak sorai között gyakran kiérezhető az a tantaluszi gyötrődés, hogy a szokásjog „nem tud formakellékeket megállapítani, ami pedig a jogbiztonságnak szintén egy legfontosabb tényezője” s hogy „bírói gyakorlatunk odáig még sem mehet el, hogy a törvény ellenére, illetőleg azon túlmenőleg új érvényességi kellékeket állapítson meg” (248. számú elvi határozat) s igen gyakran látjuk, hogy nem alkalmazható az a törvény értelmezési szabály, mely szerint ugyanazon jogi célra szolgáló hasonló jogintézmények, illetve hasonló jogi rendelkezések lehetőleg egyenlően értelmeztessenek. Az antinomia kiütöközik, amikor az 1886:VII. 9. §. rendelkezése dacára, mely szerint a járásbíró csak az akadályozott közjegyzőt helyettesítheti, az 1876:XVI. 21. §. és annak helytelen értelmezése a járásbíró a közjegyzővel konkurráló hatáskörrel ruházza fel (255 E. H.) és bár ebben az esetben is az 1874:XXXV. t. c. előírásait kötelezővé teszi, mégis az eljáró járásbíró által tolmács alkalmazása nélkül felvett végrendeletet a 267 számú elvi határozat abban az esetben is érvényesnek ismeri el, ha az ügyfél a magyar nyelvet nem érti ugyan, de a közvégrendeletet felvevő járásbíró a végrendelező ügyfél nyelvét beszéli, mert „a tolmács alkalmazása a kir. járásbíróra nézve nem végrendeleti érvényességi alakszerű követelmény, hanem hivatali eljárási képesítési kellék, melyre a bírói ügyviteli szabályok az irányadók” amikor ezzel ellentétben az 1876:XVI. t. c. mint külön törvény érvényét előbbre helyezi és annak 6. szakaszát elfogadva, a későbbi 1886:VII. t. c. 21. §. c., pontjának alkalmazását betűszerinti

szó értelmezéssel mellőzi s a vak örökhagyó írásbeli magánvégrendeletét érvényesnek nyilvánítja (257 E. H.) amikor az egyik törvény a végrendeleti tanútól 16 életévet, a másik 18-at követel, s amikor a tanúképeség elbírálása különböző törvényekben eltérő módon történik.

Ezek az antinomiákon felül vissza az is, hogy aszerint, amint végrendeletet vagy más jogügyletet foglal okíratba a közjegyző, vagy különböző tárgyú jegyzőkönyveket vesz fel, külön törvények szabályozzák az alakszerűségeket, de a tanúk összeférhetetlenségét is s a megkívántató egyöntetűség rovására meg s az áttekinthetőség szempontjából helytelen bifurkáció az is, hogy a közjegyzői törvényen kívül más törvény állapítsa meg a közjegyzői okíratok érvényességi kellékeit, ha azok végrendeletet tartalmaznak, fenntartva a közjegyzői törvény rendelkezéseit, mint rendszabályokat és így a Mt.-nek a végrendeletek alaki kellékeit tartalmazó részét is külön törvénnyel a kodex előtt kell életbeléptetni s az új közjegyzői rendtartással egyidejűleg megalkotni, azért is, mert a kodifikáló kodex öröklési jogának vezérelve s kiinduló pontja a végakarát — a szabad végakarát — kell, hogy legyen, amely különben minden öröklési jognak a tengelye s így az alapelvek lefektetése a végleges kodex megalkotását megelőző feladat, a külön törvény nemcsak az 1876:XVI. t. c. formakellékeit módosítja, de a közjegyzői rendtartás „végrendelkezések felvétele” című fejezetének az anyagi jogba tartozó és a végrendelkezési jogügylet érvényességét érintő formakellékeit szabályozó részét beolvasztja, a végrendeletek kihirdetéséről szóló és intézkedő részeit az eljárási törvénybe utalja, amint hogy a Mt. legújabb tervezete ezt a részt nem is foglalja magában.

A végrendelkezési szabadság ősi jogának (1715:XXVII.) elismerése és e jogot eddig is korlátozó törvényes intézkedések mellett azok a principiumok meg kell, hogy maradjanak, melyek szerint csak a törvényben meghatározott alakban és a tanúsításhoz szükséges tanúk együttes jelenlétében lehet végrendeletet tenni, de bírói cognició alapján csekélyebb alaki kellékek hiányában is a végrendelet érvényesnek tekinthető s a végrendelet tartalmi helyesbítése constitutív ítélettel megtörténhetik.

A mi szempontunkból lényeges jelentőségű ennek a megalkotandó külön törvénynek a közvégrendeletre vonatkozó része, mely a mai jogtól eltérően közvégrendelet felvételére csak a

királyi közjegyzőt jogosítja fel, s csak halaszthatatlanul sürgős esetekben akkor működhetik a királyi járásbírók ítélobírája, ha a járásbírók székhelyén közjegyző nincs, vagy ha az akadályozva van, vagyis a járásbíróknak közvégrendelet felvételi joga subszidiárius, a közjegyző rendtartástól függő eljárás lehet. A közvégrendeletnél tanú nem lehet a tizennyolcadik évét be nem töltött, a cselekvőképtelen, látó, halló vagy beszélő képességének fogyatkozása miatt a végrendelkezés ügymenetének észlelésére vagy tanúsítására nem képes egyén, aki hivatalvesztést kimondó ítélet hatálya alatt áll, aki a közjegyzőnek, végrendelkezőnek vagy a közvégrendeletben kedvezményezettnek részletesen felsorolt rokoni köréhez tartozik, azoknak gyámoltja, gondnokoltja vagy alkalmazottja, de a közjegyző által alkalmazott tanúknak a végrendelkezőt személyesen ismerni nem kell (a végrendelkező személyazonosságát az eljáró közjegyző a rendtartásnak megfelelő módon állapítja meg). A végrendeleti juttatásból kizárt személyeknek a közjegyzőhöz való személyes és szolgálati viszonyból származó felsorolását és a végrendelet felvételére jogosult közjegyzővel szemben fenálló kizárási oknak megállapítását ugyancsak a rendtartás állapítja meg, a mai joggal szemben szabatosabban részletezve a kizáró rokoni viszonyt, de a rendes közvégrendelet tételének módját és alaki kellékeit meghatározni a külön törvény feladata, különösen a közjegyzői okíratnál kongruens alaki kellékek tekintetében, melyek ennél fogva a külön törvényben megismétlendők. Az írni-olvasni nem tudók írni-olvasni nem képesek, vakok, siketnémák és a némák, kiskorúak és gondnokság alá helyezették az L. 12. alattiak értelmében csak közvégrendeletet tehetnek, míg a mai jogban megengedett, megbízhatatlan, gyakorlati szükség nélkül való, bizalmi férfi útján alkalmazott, nem is közismert s nem egységes jelbeszéd mellőzendő lévén, az analfabéta siketek, némák és siketnémák végrendelkezésképtelenek. A közvégrendelet érvényességéhez szükséges az a kellék, hogy a közjegyzőn felül a végrendelkező és legalább az egyik tanú az okírat nyelvét értse s a tanú ezen a nyelven írni-olvasni tudjon, mai jogunk szerint nem törvényes követelmény és a 264. számú E. H. értelmében is csak azzal a magyarázattal igényelhető, hogy a közjegyzői törvény 72. §.-ának „az ügyleti tanúkra nézve még különösen az kívántatik meg, hogy közülök legalább az egyik írni-olvasni tudjon” az az értelme, hogy az írni-olvasni tudás csakis

az aláírt okirat nyelvére vonatkozhatik s azért e tekintetben kifejezett rendelkezés szükséges. A tolmács közreműködésével tett végrendeletnél is a végrendelező által használt nyelvet a tolmácson kívül egy tanúnak is kell érteni, viszont azonban mellőzni kell oly rendelkezéseket, melyeknek lényege a tolmácsnak hites személyt megillető jogokkal való felruházása lenne (a végrendeletnek a tolmács által lefordított példányát az eredeti végrendelethez csatolni kell).

Azt az általános szabályt, hogy a közjegyző jelenléte a végrendelezésnél két tanút pótol, szóbeli végrendeletre kiterjeszteni csakis törvényi rendelkezéssel lehet, pedig ennek a pótlásnak a hiányát régen érezhetni s ezt annál is inkább meg kell valósítani, mert az írni-olvasni nem tudás, valamint a végrendelezőnek közlelről fenyegető halála esetén a végrendelezésnek valamely könnyebben hozzáférhető útját nyitva kell tartani. Természetesen a közjegyzőnek a szóbeli végrendelet alkotásánál való közreműködése esetén a szóbeli végrendelet létrejöttének és tartalmának bizonyítása érdekében szükséges, hogy a közjegyző a végrendelezés helyének és idejének megjelölésével a végrendelező szóval előadott végakarátát egész terjedelmében jegyzőkönyvbe foglalja és a végrendelező azt a kijelentését, hogy nyilatkozatát végrendeletének nyilvánította s ezt a jegyzőkönyvet a vele együttesen jelen volt két tanúnak is alá kell írni.

A közös végrendelezés intézménye — bár megengedése ellen fontos okok szólanak (*captatio benevolentiae*) — szűk alkalmazási körben fenntartandó, tehát a házastársak, valamint a házasság létrejöttétől függő hatálylyal jegyesek között is, az alaki kellékeknél bizonyos szabadelvűbb felfogás indokolt, azonban annak kimondásával, hogy a házassági vagy jegyesi viszony megszűntével egész terjedelmében, s nemcsak a házastárs részétését tartalmazó részében hatálytalan.

Az öröklési szerződés alakszerűsége tekintetében az I. 11. alatt a közokírat formája kizárólagossága mellett szólottunk, annak az abuzusnak a kiküszöbölése érdekében, hogy mai jogunk, mely a házastársak élők közötti jogügyleteinek közokírat kényszerét követel, a jóval fontosabb öröklési szerződést akár írásbeli magánvégrendeleti formájában érvényes jogügyletnek elfogadja; feltétlenül szükséges a szigorubb közokírat formája, úgy az öröklési szerződés megkötésére, mint annak visszavoná-

sára, annak a felmerülő controversiának megszüntével, hogy ha házassági szerződések egyszerű — ügyleti tanúk nélkül — közjegyzői okirattal megköthetők, úgy ez a kedvezmény a házastársak közötti öröklési szerződésre kiterjesztendő legyen. A közokírat kényszer nemcsak az öröklési szerződések megkötéséhez, hanem azok visszavonásához is szükséges a házastárs a visszavonást külön végrendeleti alakszerűséggel kiállított nyilatkozattal is eszközölheti. Érvényes mai jogrendünk megfelelően kimondja, hogy a halál esetre szóló ajándékozások az öröklési szerződés szabályai alá esnek, valamint az a fennálló szabály, hogy az örökhagyó bárkivel köthet öröklési szerződést. A házastársak öröklési szerződésének hatálytalansága tekintetében utalunk arra, amit e tárgyban a közös végrendeletnél megjegyeztünk. Ezzel szemben új szabályokként kellene megállapítani, a mai ellentétes joggyakorlat megszüntetése érdekében, a viszonyos öröklési szerződések érvénytelenségének és visszavonásának eseteit, valamint az érvénytelen szerződési intézkedések fenntartását (*conversio negotii*) ha az a végrendelet kellékeinek megfelelő.

(Folytatjuk.)

A budapesti kamara közgyűlése.

Egy év munkájáról számoltak be a budapesti kamara márc. 18. napján tartott közgyűlésén. Önmagában véve ennek a beszámolóknak különösebb jelentősége alig volna, hiszen a kamaráknak a törvény előírása szerint közgyűlést minden évben kell tartaniok. A budapesti kamara életében azonban ennek az egy évnek s így az erről tartott beszámolóknak is a szürke évek és a szürke közgyűlések sorából kiemelkedő fontossága van. A személyi invektívák teljes mellőzésével — tulajdonítsuk ezt a körülmények szerencsétlen összetalálkozásának — meg kell állapítani, helyesebben regisztrálni azt az általánosan tudott tény, hogy a budapesti kamara az utóbbi években valahogyan lesiklott arról a vezető pozícióról, ahova a múltban tagjainak — a többi kamarákhoz viszonyítva — legnagyobb létszáma, az or-

szág középpontjában való székhellyel kapcsolatos helyzeti előnyök következtében került. Ebben a vonatkozásban az elmúlt év a budapesti kamara történetében nagy változást jelent, mert minden elfogultság nélkül konstatálnunk kell, hogy ez alatt az egy év alatt a budapesti kamara a vezető pozíciót máris visszaszerezte s egy nemes lendülettel visszakerült régi helyére, a magyar közjegyzői szervezetek élére.

Ez az örvendetes eredmény, bár megértő és munkás része van abban a kamara vezetősége minden tagjának, legnagyobb részben az új elnök, Lázár Ferenc személyéhez közvetlen fűződik. Az ő agilis irányítása, fáradhatatlan munkássága és tudatos célkitűzései nyomán elevenen lüktető, új élet indult meg a budapesti kamarában, amely céltudatosan vezetett munkának rövid egy év alatt is meg volt a teljes eredménye, az elvesztett vezetőhely visszaszerzése. Örömmel és elismeréssel írjuk ezt az eredményt Lázár Ferenc kiváló organizáló képessége, fáradtságot nem ismerő agilitása, különleges reprezentációs tulajdonságai, élesen látó invenciója és egyéb jeles erényei javára, de szerencsésnek is kell tartanunk őt másrésztől azért, mert elgondolásai, célkitűzései és vezető irányelvei munkatársaiban nemcsak teljes megértésre találtak, de a helyesen irányított munkában odaadással és lelkesedéssel siettek segítségére is.

A közgyűlés krónikájának — sajnos — sötét, sőt komoly aggodalomra okot szolgáltatató oldala is van s ez az ügyforgalmi kimutatásokból megállapított újabb 20%-os forgalom csökkenés. Az elmúlt évek statisztikája is állandó forgalmi visszaesést mutatott, ez a nagyarányú — mondhatnók katasztrófális — csökkenés s emellett a vagyonértékek súlyos devalvációja, a jövő igen komor, sőt kétségbeejtő képét festi elénk különösen, amint ez sajnos úgy van, amikor a gazdasági helyzet erőteljes javulása tekintetében semmi biztató jelenség, semmi megnyugtató, komoly alappal bíró reménység nincs.

A közgyűlésről különben részletes tudósítást az alábbiakban adunk:

A közgyűlésen jelen voltak: Albertényi Andor dr., Balassa Lajos dr., Bathó Kálmán dr., Benkő Lajos dr., Csomasz Béla dr., Csiky Ödön dr., Fabinyi Leó dr., Fekete László dr., Fodor Antal dr., Galambos István dr., Haller Károly dr., Hedry Aladár dr., Holitscher Szigfrid dr., Horváth Kamilló dr., Hulin Gábor dr., Joannovits Jenő dr., Kaprinay Endre dr., Kenderessy János dr., Kiss Dezső dr., Kiss József dr., Kovács Nagy Sándor dr., Kovácsy Zoltán dr., Körössy Bertalan dr., Krenner Zoltán dr., Lázár Ferenc dr., Lénárt Dezső dr., Markó István dr., Meixner László dr., Mike Lajos dr., Pekker Emil dr., Puskás Béla dr., Richter Richárd dr., Rónay Tibor dr., Sárközy Sándor dr., Szemerjay-Petrán Tibor dr., Szécsi Ferenc dr., Szili János dr., Teőke Béla dr., vitéz Tóthfaludy Aladár dr., Wagner Béla dr. közjegyzők, Antalffy Zsiros Aladár dr., Gyöngyösi Arisztid dr., Hirkó Boldizsár dr., Magyar Kossa Zoltán dr., Schimics Béla dr., Susich Ervin dr., Stamberger Pál dr., Szakáts István dr., Sziráky László dr., vitéz Uray László dr., Vozányi Pál dr. helyettesek.

A közgyűlést *Lázár Ferenc* dr. elnök nagyértékű, komoly gondolatokban gazdag beszéddel nyitotta meg. A beszéd bevezető részében utalt arra, hogy a kamara vezetésének egy évi felelősségteljes munkája közben sajnálatosan tapasztalták, hogy nehezebb feladatokra vállalkoztak, mint az előre látható volt. Az ügyvezetés átvételénél ugyanis hivatalos megállapítást nyert, hogy a kamara ügyvitele a múltban nem volt a törvényes előírásoknak megfelelő, az adminisztrációban lényeges fogyatékosok voltak tapasztalhatók úgy, hogy a multa; évekre visszamenően kellett a lehető pótlásokat hosszú hónapok nehéz munkájával elvégezni. Hogy az ügyek intézésében fennakadás ne legyen, a kamarai titkár és segédtitkárnak, nemkülönben a kamara számos tagjának és irodájának munkaerejét kellett huzamosabb időn át igénybe venni s csakis így sikerült az ügyvitelt olyan stádiumba hozni, hogy komoly fennakadás veszélye a kamara adminisztrációját már nem fenyegeti. Hogy azonban a kamara vezetőségét a multbeli hiányokért vád ne érhesse, az ügyek megismerése után a hiányokról a felügyeleti hatóságnál jelentést tettek. Az ügyek intézése most már pontosan és rendszeresen, késedelem nélkül történik, a régi több éves restancia feldolgozása is már nagy mértékben előre haladt.

A nyugdíjjárulékok és a kamarai tagdíjak behajtását, bár a kar minden tagjára egyformán nehezedő súlyos gazdasági helyzet csak a legnagyobb áldozatok árán teszi lehetővé ezen járulékok viselését, mert a kar intézményei ezek hiányában fenn nem tarthatók, kénytelen volt a kamara a rendelkezésére álló eszközök igénybevételével szorgalmazni.

Nagy gondot okozott a kamarának az irodák vitelének, megfelelő módon való fentartásának és a jó succrescencia biztosításának nehéz kérdése. — A felügyeleti hatóság e kérdés iránt immár komolyabb érdeklődést látszik tanusítani, az igazságügyi miniszternek jóakaró, megértő és elismerő magatartása közismert, — de igen nagyértékű támaszt nyert a közjegyzői kar minden igazságos ügye az új igazságügyi államtitkár, tasnádi Nagy András személyében is, kire az intézmény felügyelete bízott, s akinek bölcs belátására és kitűnő judiciumára a kar mindig számíthat.

A kamara minden eszközzel és befolyással támogatja a karnak minden egészséges életnyilvánulását s az elnöknek is gyakran nyílt alkalmá úgy az illetékes kormánykörökben, mint különösen a felsőház igazságügyi bizottságának tanácskozásain állást foglalni mindazon helyes igazságügyi törekvések mellett, melyek míg egyrészt jogpolitikai szempontból feltétlenül indokoltak, másrészt pedig a közjegyzői intézmény fontosságát felhasználásának, kifejlesztésének és virtuális értékkel való felsegítésének szempontjából fontosaknak, közérdekűeknek és célszerűeknek mondhatók.

„Meg kell állapítanom azonban azt, — mondta folytatólag elnöki megnyitójában *Lázár Ferenc dr.*, — hogy a kar alsóházi képviselte nélkül érdekeinknek hiánytalan parlamenti szolgálata el nem képzelhető s ennek hiánya ma különösen érezhető, amidőn az egyes praeponderáló foglalkozási ágak érdekeinek túlzó parlamenti képviselte mellett a nem képviselt foglalkozási ágak kárára könnyen igazságtalan pozíció nyereségekre tehetnek szert. A felsőházi képviselést egy-egy feladatát meg nem oldhat.

Itt ki kell térnem egy olyan jelenségnek kissé komolyabb vizsgálatára, mely nemcsak karunk érdekeit is komolyan érintheti, de hazánk és állami életünk miként való kifejlődésére és berendezésére komoly, szerintem káros befolyást gyakorolhat.

És ez a körülmény abban rejlik, hogy lehetetlen észre nem venni, miszerint a kevésbé magasrendű gondolkodók foglalkozási ágaik érdekeit önzően és egyoldalúan poussirozva a szakszerűség fontossága népszerű jelszavának előtérbe helyezésével az általános tudást, a nagyobb áttekintést, — mindenki igazságos érdekeinek szolgálatára méltányosan képes,

a legmagasabbrendű harmoniát szolgálni és létrehozni tudó s az igazságos önzetlenséggel való megítélésre legalkalmasabb jogász felkészültségnek magasabb rendű országglási elhivatottságát mindjobban kétségbe vonják: a jogász képesítést, amely pedig a dolgok mindenek felett álló magasabb szempontból való megítélésére és igazságos elbírálására nagyobb hivatottsággal rendelkezik; pozícióiból kitűnni és mellőzni kezdik. Ez a körülmény nemcsak a jogász hivatás közérdekű sikereinek és eredményeinek elmaradását, nemcsak jogász pályánknak kietlenségét eredményezné, de sajnálatos dekadenciát hozna létre az állami élet berendezésénél és fejlődésének szempontjából is.

Az általános érvényű igazságok nem tudnának kellően érvényesülni, nem volna, ki a foglalkozási ágak érdekeit magasabb szempontok szolgálatában harmóniára kényszerítve az egyes foglalkozási és termelési ágak változó sikerű harcainak desorganizáló kaosza ránehezednék államunk és társadalmunk amúgy is nehézkes életére s hazánk fejlődése egészséges irányban nem haladna s az általános emberi eszme szempontját tekintve nemzetünk és életünk — az emberiségnek a legmagasabb rendű emberi célokhoz való közelebbjuttatásának előmozdítására alkalmatlanná válna.

A bellum omnium contra omnes állapotának megakadályozására és megelőzésére csak biztos és gondosan vigyázott és őrzött jogrend vezethet, ennek megalkotása és megőrzése pedig legelső sorban a jogász hivatástól remélhető — ennek fontosságát lekicsinyelni, ezt az állam élet vezetésénél könnyelműen mellőzni és háttérbe szorítani bűn nemzetünk és államunk jövője és fejlődése szempontjából is — de bűn az emberiség nagy céljainak helyes szolgálatát tekintve is, miért is az ilyen törekvések ellen szavát még jókor felemelni úgy vélem, kötelessége minden jogásznak és így a budapesti királyi közjegyzői kamara elnökének s a közgyűlés alkalmával magának a kamarának is.“

Lázár Ferenc dr. elnök tartalmas megnyitó beszédét azal fejezte be, hogy mély hálával köszönte meg maga és társai nevében azt a megtisztelő bizalmat, mellyel egy év előtt a közgyűlés a kamara vezetőségét tisztjébe helyezte s nyugodt lélekkel szorított végül annak megállapítására, hogy képességeik fogyatékosak lehettek ugyan, de cselekedeteikben mindnyáju-

kat s mindig a legnemesebb szempontok és hivatásuknak mély-séges, igaz szeretete vezette.

Az előkelő nívót reprezentáló elnöki megnyitót a közgyűlés tagjai állandó figyelemmel kísérték s annak befejeztével az elnököt elismerő tapssal, hosszasan ünnepelték.

A tárgysorozat következő pontjaként *Barcs Ernő* dr., a kamara szorgalmas és nagy agilitású titkára terjesztette elő a kamara egy évi működéséről szóló s amellet a magyar jogszolgáltatás múlt évi eseményeinek közjegyzői vonatkozású részleteit regisztráló és méltató, különös gonddal, tömör szakszerűséggel egybeállított jelentést, amelyet az alábbiakban bő kivonatban közlünk. A jelentés bevezető része szó szerint a következő:

„Lepergett ismét az Élet guzsalyáról egy évnek fonala. Az 1874. évi XXXV. t. c. 60-ik életévébe lépett. Habár az intézmények életében 60 esztendő rövid idő, mégsem haladt el nyomtalanul ez a 60 esztendő a közjegyzői intézmény felett.

A lefolyt hatvan esztendő eseményekben oly dús, oly változatos; új eszmék kitermelésében annyira gazdag, a tudományok, s főként a technika fejlődése terén oly magasra szárnyaló, hogy bámulattal áll meg az emberi elme mindezeknek szemléletén. Azonban miként a fényt az árnyék; a világosságot a sötétség követi, úgy követte a nagy világégés után a jólétet a gazdasági összeomlás; a fejlődést a visszafejlődés; és ami első sorban minket, magyarokat érintett a legsúlyosabban, Magyarország helyére a világ térképére egy csonka ország került.

És mindez rövid két emberöltő alatt történt.

Csodálhatjuk-e hát, hogy e nagy jelentőségű és ily rövid időn belül lezajlott események kihatásaikban az élet megnyilvánulásainak minden vonatkozásában éreztették és éreztetik hatásukat.

Csodálkozhatunk-e azon, hogy a rohanó élet, az új eszmék, a változott politikai és gazdasági viszonyok a jogviszonyoknak újabb szabályozását követelték, s így egyik napról a másikra elavultakká váltak nemcsak azok a jogszabályok, amelyek évszázadok óta irányították, megszabták az emberek jogcselekvényeit, hanem azok is, amelyeket rövid idővel megszületésük után a feledés homályába taszítottak a viszonyok gyors változása folytán életrehívott újabb jogszabályok.

Csodálkozhatunk-e azon, hogy ilyen körülmények között az intézmények életében aránylag rövid 60 esztendő alatt a közjegyzői törvényen az öreg kornak tünetei mutatkoznak. — Születése óta alig fejlődött valamit. Mostoha elbánásban részesült. Fejlődése nem követte a viszonyok változásait. Veszített rugalmasságából, s hogy például egyebet ne mondjunk, még ma is, a technika csodás fejlődésének korszakában, kézírással rögzített papírra az okiratok szövegét.

Miként az idő folyásában a jelen csak határvonal a múlt és a jövő között, úgy az életfolyamatokban sincs stagnálás, hanem csak fejlődés, vagy visszafejlődés lehetséges.

Ha körültekintünk a minket környező államok jogfejlődésében, megifjodást, a jogviszonyoknak a kor szellemének megfelelő újabb szabályozását látjuk.

„Helyet az ifjúságnak!” lett a kor jelszava. És ezt a jelszót átvitték és alkalmazták az intézményekre. A régi intézményeket újjá alkották, felfrissítették, megadták nekik az ifjúság rugalmasságát, az életviszonyok változásához való alkalmazkodási képességet.

Új közjegyzői rendtartást alkotnak. Itt áll előttünk Lengyelország példája. Olaszországban Cremonában egy intézmény székel, amely a közjegyzőség egyetemes vonatkozású kérdéseivel foglalkozik.

Ha nem is akarunk szakítani a multnak nemes konzervativizmusával, azonban teljesen tétlenül mi sem maradhatunk, ha csak nem akarjuk a közjegyzői intézményünk végleges el-sorvadását. — „Ma még nem tehetjük le a fegyvert” ... írta kamaránk néhai nagy nevű elnöke: Dr. Charmant Oszkár, a közjegyzői törvény életbeléptetésének félszázados évfordulója alkalmából tartott Országos ünnepi díszgyűlésre írt megnyitó beszédében. Tennünk, cselekednünk kell, mert ha az igazság és jogszolgáltatás szent csarnokának kupolája alól a közjegyzőség, mint a perenkívüli jogszolgáltatás hatalmas tartó pillére kidől, ez rombadőléssel fenyegeti az egész épületet.

Örömmel látjuk, hogy az igazságügyi kormány élén álló jelenlegi igazságügyminiszter úr, aki már hivatalba lépése alkalmával kifejezésre juttatta, hogy a közjegyzői intézmény jogszolgáltatási fontosságának teljesen tudatában van, azóta is ismételten tanújelét adta annak, hogy mennyire szívén viseli az intézmény sorsát. Legyen elegendő ehelyütt az Igazságügy-

miniszter úrnak a képviselőház igazságügyi bizottságának 1933. évi április 26-án megtartott ülésében, a Kir. Közjegyzők Országos Egyesületének 1933. évi június 15-én Balatonfüreden megtartott vándorgyűlésén elhangzott és legutóbb 1934. évi február hó 15-én a zúgírásatról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmából a felsőházban elhangzott beszédeire utalni. Legyen elegendő az életképtelen közjegyzői állások megszüntetésére; a multtal szemben a közjegyzőhelyettesek kinevezésének kedvezőbb arányára; a helyettesek állástalanságának megszüntetése és megelőzése érdekében a kamarákhoz javaslattétel végett intézett felhívásra reámutatni.

Igen jól tudjuk, hogy nem az Igazságügyminiszter úron mulott, hogy a közjegyzői karnak összes óhajai eddig még meg nem valósulhattak.

A bajok és panaszok okait főként hazánk megcsönkített-ságában, a sivár és a lefolyt évben még súlyosabbá vált gazdasági viszonyokban kell felismernünk. Élénken ecsetelik a helyzetet az ügyforgalmi kimutatásoknak az alábbiakban közlendő számadatai és azok a jelentések, amelyeket a társ kamarák terjesztettek közgyűlésük elé, — s amelyek előttünk sem ismeretlenek.”

Folytatólag megállapítja a jelentés, hogy „a kamara nem tévesztette szem elől azokat az irányelveket, amelyek a mult évi közgyűlésen elnökének megválasztása alkalmából ajkairól programként elhangzottak. A törvénytisztelet, a fegyelem a közjegyzői ethika megóvása és az ügyvédi karral való szorosabb kapcsolat megteremtése a perenkívüli jogszolgáltatás kérdéseiben folytatott küzdelmünkben, ezek voltak a fentemlített irányelvek.

Megállapítjuk, hogy e programpontok keresztülvitele a kamarát nem állította nehéz feladatok elé, mert a fegyelem terén felmerült egynéhány panasztól eltekintve, a kamara területén működő kir. közjegyzők törvénytisztelete, fegyelme és ethikai magatartása a mai súlyos viszonyok ellenére is még csak öregbítette a közjegyzői kar tekintélyét. Azt pedig örömmel regisztrálhatjuk, hogy a multban az ügyvédi karban a közjegyzői intézménnyel szemben elhangzott támadások ma már mind ritkábban fordulnak elő, — sőt azt kell megállapítanunk, hogy a kapcsolat a két kar között mind szorosabbá válik, mert az ügyvédi kar felismerte, hogy nehéz helyzetének javítására

irányuló törekvésében a közjegyzői karban őszinte fegyvertársra és bajtársra talált.

Éber figyelemmel kísérte a kamara a törvény és rendelet alkotás terén a mult évben lefolyt előkészítő munkálatokat, és hogy a közjegyzői kart és az intézményt érintő rendelkezésekre befolyást gyakorolhasson, arra kérte a kamaraközi értekezlet megbízásából az igazságügyminiszter urat, hogy a jövőben minden a kart és az intézményt érintő rendelkezés tervezetét a kamaráknak véleményezés végett megküldeni méltóztassék.

A gazdatartozások rendezésére vonatkozó 14.000/1933. M. E. és a védett birtokok felügyeletével kapcsolatos 16.200/1933 M. E. számú rendeletek folytán a kamara kérelemmel fordult az igazságügyminiszter úrhoz olyan értelmű rendelkezés kibocsátása iránt, hogy bírói megbízásokból és az örökösödési ügyekből eredő bíróilag megállapított közjegyzői díjak és költségek behajtása a korlátozások alól kivétessék és hogy vagyon felügyelőül közjegyzők és helyettesek is kineveztesse nek.

Felterjesztést intézett a kamara 322/1933. szám alatt a közjegyzőhelyettesek személyi táblázata és minősítése tárgyában a kamarával közölt renDELETEervezetre vonatkozólag az igazságügyminiszter úrhoz. Az azóta megjelent 22.400/1933. I. M. sz. rendelet a kamara felterjesztésében a tervezetre vonatkozólag tett egyes észrevételeket figyelemre méltatta.

667/1933. szám alatt az igazságügyminiszter úrhoz intézett felterjesztésében a kamara az Ormig-féle sokszorosító gép használatának megengedését kérte.

1360/1933. szám alatt pedig a Pénzügyminiszter úrhoz fordult a kamara avval a kérelemmel, hogy a hagyaték tárgyalási díjak jelzálogjogi biztosítása után a bejegyzési illeték kiszabása és főként a bírság alkalmazása mellőztessék.

A mult évi közgyűlésen elfogadott indítványok folytán a kamara felterjesztést intézett az igazságügyminiszter úrhoz, melyben kérte, hogy

a) a kir. közjegyzőknek jelzálogilag biztosított hagyaték-tárgyalási díjai és költségei úgy a végrehajtási eljárás során, valamint csőd esetén is előnyös tételek közé soroztassanak.

Meg kell itt említenünk, hogy a gazdasági munkaszervezések alapuló követelések védelméről szóló 1933. évi V. törvény cikk 5. §-a kimondja, hogy árverés esetén előnyösen kell

kielégíteni a gazdasági munkaviszonyból származó követeléseket.

Sajnos, a közjegyzőknek közfunkcionáriusi minőségben végzett munkakövetelései így előnyben még ma sem részesülnek.

b) Intézkedést kért a kamara az iránt, hogy ha az illetéket kiszabó hivatalok a hagyatéki vagyon cselekvő állapotát magasabb összegben állapítják meg, amint az a hagyatékátadó végzésben van feltüntetve, úgy erről a közjegyzőt hivatalból értesítsék még akkor is, ha a közjegyző a vagyontárgyak értékét nem jelezte aggályosnak.

c) *Felírt* az 5100/1931. M. E. számú rendelet 61. §-ának hatályon kívül helyezése iránt.

d) Kérte az 1930. évi XXXIV. t. c. 54. és 56. §-ának módosítását, végül

e) kérte a kamarai ügyrend 16. §-a módosításának jóváhagyását.

Az igazságügyminiszter úr az ügyrend módosítását 15.739/1933. I. M. VIII. szám alatt jóváhagyta. A kamara az ügyrendet kinyomatta és a kebelébe tartozó kir. közjegyzőknek 555/1933. szám alatt megküldte.

Felterjesztéseink tárgyában a legutóbbit kivéve — sajnálatos nélkülözük a kívánt intézkedések megtételét. Különösen vonatkozik ez az 5100/1931. M. E. számú rendelet sok oldalról és állandóan támadott és kifogásolt 61. §-ának hatályon kívül helyezésére.

Visszatekintve a múlt esztendő törvényhozására és a múlt évben kibocsátott rendeletekre, — a közjegyzői gyakorlat szempontjából a következőket tartjuk megemlítendőeknek.

a) *A törvények közül:*

A már fentebb idézett 1933 évi V. törvénycikket, a gazdasági munkaszerződéseken alapuló követelések védelméről, amelynek 4. §-a az ingatlan szerzőjének felelősségét állapítja meg a gazdaság alkalmazottainak egy évet megelőző követeléseikért, 5. §-a pedig ezeknek a követeléseknek árverés esetén előnyös kielégítését rendeli.

Továbbá az 1933. évi XVII. t. cikket az üzleti hirdetések korlátozása és a tisztességtelen versenyről szóló 1923. évi V. t. c. módosítása tárgyában, — amely törvénycikket azért említjük, mert a tisztességtelen versennyel kapcsolatban igen gyakran kívánnak a felek oly ténytanúsításokat, amelyeket bizonyítékul használnak fel.

Ezeknél a ténytanúsításoknál felhívjuk a kir. közjegyzők figyelmét a kamarának 91/1934. kk. szám alatt hozott és a Kir. Közjegyzők Közlönye 1934. évi februári számában a 61. lapon közzétett elvi jelentőségű határozatában lefektetett álláspontjára.”

b) *A rendeletek közül* megemlíti a jelentés több olyan, az elmúlt évben kibocsátott rendeletet, amely a közjegyzői gyakorlatot távolabbi vonatkozásban érinti, majd az igazságügyi vonatkozású 5798/933. I. M. számú, a Budapest V. kerületének 5. körzetében rendszeresített állásnak és a 9503/1933. I. M. számú, a kiskúnhalasi II. közjegyzői állásnak megszüntetéséről (B. K. 31. és 54.); 22.400/933. I. M. számú, a közjegyzőhelyettesek személyi táblázatáról és minősítéséről (B. K. 150) és végül a 38.500/933. I. M. a védett birtokká nyilvánítással kapcsolatos eljárási és telekkönyvi szabályokról (B. K. 251.) kibocsátott rendeletekről emlékezik meg. Külön foglalkozik a jelentés a 9386/1933. I. M. sz. rendelettel, amely az 1760/1924. I. M. sz. rendelet értelmében a kir. közjegyzők részére megállapított hagyatéktárgyalási díjakról a kir. járásbírók által vezetett kimutatásban feltüntetendőnek rendeli azt az összeget, amelyet a kir. közjegyző díjára a tárgyalási jegyzőkönyv adatai szerint kifizettek. — A jelentés álláspontja szerint ezeknek a kimutatásoknak készítése ma már indokolatlanul felesleges munkával terheli a kir. járásbírókat, azok vezetését tehát a jelentés megszüntetendőnek tartja. Felhívja azután a kir. közjegyzők figyelmét arra, hogy ezeknek a kimutatásoknak helyességét a saját érdekükben ellenőrizzék, mert azok esetleges téves adatai alapján a közjegyzőre hátrányos következtetések lennének a hagyatéki ügyekből eredő jövedelmek tekintetében levonhatók.

„A közjegyzői karnak a bíróságokkal és a hatóságokkal való érintkezése és együttműködése — amint ezt a jelentés folytatónak megállapítja — általában zavartalan volt és a legteljesebb összhangban elégítette ki a jogkereső közönség igényeit. Ha szórványosan előfordultak is kisebb panaszok, melyek például a díjmegállapításokra, a közjegyzőknek az 50 P-n aluli illeték kiszabásának mellőzése miatti bírságotlására, vagy a közjegyző megkeresésére hagyatéki ügyekben leendő használatra készítendő telekkönyvi kivonatok megküldésének megtagadására vonatkoztak, azok a legtöbb esetben orvosolhatók voltak.

A legtöbb panaszra a jegyzők magánmunkálatai szolgál-

tattak okot. Ezeket a panaszokat azonban ennek a jelentésünknek a keretében fel nem sorolhatjuk, de azzal felesleges munkát is végeznénk, mert hiszen a Kir. Közjegyzők Közlönyének minden számában olvashattunk a jegyzők készítette olyan okiratokat, amelyek a jogkereső ügyfélnek és a jogszolgáltatásnak mérhetetlen károkat okoztak.

A közjegyzői kar egyetemét érintő ügyekben a társkamarákkal a legszorosabb kapcsolatot tartottuk fenn. Kamaraközi értekezletre hívtuk egybe a társkamarak kiküldötteit 1933. évi június hó 13-ára a közjegyzői nyugdíjintézeti szabályzat módosítása iránt felterjesztendő javaslat, és 1933. december 7-ére, valamint 1934. évi január 27-ére a királyi közjegyzőhelyettesek állástalanságának megszüntetését és megelőzését célzó intézkedések megtételére vonatkozó javaslat tárgyában.

A nyugdíjszabályzat módosítására vonatkozó rendelet kiadását, sajnálattal kell még ez idő szerint is nélkülöznünk.

A helyettesek állástalanságának megszüntetése és megelőzése végett szükségesnek és célravezetőnek mutatkozó intézkedésekre vonatkozólag a megtartott kamaraközi értekezleteken a kamarak előterjesztették javaslataikat és a mi kamaránkat bízták meg a javaslatok alapján egybefoglalandó egységes felterjesztés elkészítésével.

Kamaránk e feladatnak készséggel tett eleget és a véleményes jelentést az igazságügyminiszter úrhoz felterjesztette.

Ebben a véleményes jelentésünkben egybefoglaltuk mindazokat a javaslatokat, amelyeket a közjegyzőhelyettesi kar sivar helyzetének javítása, a succrescencia biztosítása és a közjegyzői intézmény, színvonalának megóvása érdekében megvalósítandóknak tartunk.

A közjegyzőhelyettesek ügyeiben az országos egyesületük útján kamaránkhöz juttatott kívánságokkal mindenkor a legbehatóbban foglalkoztunk. Utalunk az imént említett kamaraközi értekezletekre és a helyetteseknek a közjegyzői állások betöltésénél számba veendő jogos igényei kielégítése nemkülönben az arra legérdemesebbeknek kiválaszthatása érdekében a kamara által kifejtett mindama tevékenységre, melynek eredménye többek között a személyi táblázatokra és minősítésre vonatkozó rendelet kiadása is volt.

A kamarának, s köztük nem utolsó sorban a budapesti kamarának a helyettesek érdekében kifejtett ténykedései a leg-

jobban mutatkoznak a múlt évben az ország területén megürült húsz közjegyzői állás betöltésénél. Az igazságügyminiszter úr honorálva a kamarak óhajait, a húsz megürült állásból áthelyezéssel betöltött tizet, kinevezéssel tizet. Ebből helyettes volt hét, ügyvéd három.”

Ezekután áttér a jelentés a kamara beléletében előfordult eseményekre, a személyi és területi változásokra, a kamara igazgatására, a kamarának és a területén székhellyel bíró közjegyzőknek tevékenységéről és ügyforgalmáról szóló adatok ismertetésére. Megemlékezik e részben arról, hogy a kamara írártárának könyveinek és pénztárának átvétele után a lefolyt előző évek kamarai ügyvitelében és igazgatásában tapasztaltak folytán az ügymenet zavartalan lebonyolítása érdekében a titkár javaslatára új ügykezelést rendelt el. Az ügykezelés átszervezése gyakorlati alkalmazásában helyesnek bizonyult.

A személyi vonatkozású események rendjén meleg szavakkal adózik a jelentés a pécsi kamara nagyérdemű elnöke és a kar felsőházi képviselője, a nemrég elhalálozott Madarász István emlékének. Ugyancsak kegyeletteljes szavakkal parentálja el a kamara halottját, az 1933. június 27-én váratlanul elhalálozott Sümegi Iászló dr. m. kir. kormányfőtanácsos budapesti kir. közjegyzőt, a Magyarországi kir. közjegyzők Országos Egyesületének főtitkárát, a Kir. Közjegyzői Nyugdíjintézet ellenőrző bizottságának elnökét. Indítványozza a jelentés, hogy mindkét kartársunk emléke a közgyűlés jegyzőkönyvében örökíttessék meg.

E gyászos eseményekkel szemben — folytatja tovább a jelentés — örömmel kell regisztrálnunk, hogy az elmúlt évben kamaránknál bejegyzett négy régi és érdemes helyettes nyert kinevezést: *Velsz Elemér* dr., aki a debreceni kamara területére Kisvárdára került; *Petrán József* dr., aki a pécsi kamara területén Tamásiban működik, *Kiss Dezső* dr., aki Csepregre neveztetett ki, de *Reviczky Jenő* dr. ráckevei kir. közjegyző lemondása folytán *Ráckevére* helyeztetvén át, visszakerült kamaránk területére és végül *Tamásfalvi Thury Géza* dr., aki Kiss Dezső dr. áthelyezésével megürült csepregi kir. közjegyzői állásra lett kinevezve.” Az időközi s ezek között e számban közölt legújabb áthelyezésekről, majd arról emlékezik meg a jelentés, hogy *Fekete László* dr. választmányi tag Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának póttagja lett.

„A kamara területén levő közjegyzői személyzet statisztikai adatai — a jelentés szerint — az 1932. év adataival egybevetve, a következők:

A) Személyi adatok:

	1932	1933	Különbözet
1. Közjegyző	73	71	— 2
2. Jelölt	64	53	—11
3. Ezek közül helyettes	48	40	— 8
4. Segédek	130	129	— 1

Bejegyzések a lajstromba:

A kir. közjegyzők lajstromába:

1. Áthelyezés folytán bejegyzés		2	
2. Elhalálozás, lemondás és állás megszüntetés folytán törlés		4	

A jelöltek lajstromába:

1. Bejegyzés	12	18	— 6
2. Törlés	12	29	—17

B) A kamara területén előfordult változások:

Állámszüntetés (Budapest V/5 és Kiskunhalas II.)	—	2	— 2
Állásmegüresedés (2 elhalálozás, 1 áthelyezés és 1 lemondás folytán)	5	4	— 1

C. A kamara ügyforgalma:

	1932	1933	Különbözet
Beadvány érkezett	1457	1462	— 5
Ebből elintézve	1457	1461	— 4
Az év végén folyamatban maradt	—	1	— 1
Betöltésre került állás	5	4	— 1
Felterjesztett pályázati kérvény	275	113	—162
Közgyűlés volt	1	1	—
Kamarai ülés	12	17	— 5
Panaszok és fegyelmi ügyek:			
1. Panasz érkezett	25	23	— 2
ebből közjegyző ellen	24	16	— 8
ebből jelölt ellen	1	7	— 6
2. A panaszok elintézése:			
a) áttéve a fegyelmi bírósághoz	4	4	—

	1932	1933	Különbözet
b) megszüntetve saját hatás-körben	18	14	— 4
c) más módon	3	4	— 1
Összesen:	25	22	— 3
d) folyamatban maradt	—	1	— 1

Nyugdíj nem fizetés miatt a fegyelmi eljárás megindult hat közjegyző és egy helyettes ellen. Ezek közül az év végéig befejezett ügyekben a fegyelmi bíróság két közjegyzőt írásbeli feddésre ítelt, egy közjegyző ellen pedig 100 pengő pénzbírságot szabott ki.

A kamara területén működő kir. közjegyzők tevékenységi és ügyforgalmi kimutatása az 1932. évvel összehasonlítva, a következő számadatokat tünteti fel:

Ügyforgalom:

	1932	1933	Különbözet	%
Összforgalom	152810	120954	— 31856	20.8
a) ügyszám	29985	28059	— 1926	6.4
b) óvás	50607	29149	— 21458	42.4
c) örökösödési ügyek	42352	37402	— 4950	11.6
d) birói megbízások	720	758	— 38	—
e) másolat és kkiv. hit.	25328	21999	— 3329	13.2
f) fordítás	1036	876	— 160	15.7
g) magánbeadvány	2782	2711	— 71	2.6
ad a) Az ügyszámokból okirat volt összesen:	29985	28059	— 1926	6.4
	7783	7282	— 501	6.4
1. Közjegyzői kényszer alá eső	1518	1391	— 127	8.3
2. Egyéb okirat	5036	4866	— 170	3.3
3. Közokirat erejére emelt magánokirat	2	10	— 8	—
4. Halálesetre szóló intézkedés	1479	1226	— 253	17.1
5. Névaláírás hitelesítés	17720	16506	— 1214	6.8
6. Egyéb tanusítvány	3788	3682	— 106	2.7
7. Letét	442	378	— 64	14.4
ad c) Kjö. lajstrom:	42352	37402	— 4950	11.6
1. Az eljárás megindult	15801	14069	— 1732	10.9
2. Az előző év végén folyamatban maradt	2521	2459	— 62	2.4

	1932	1933	Különbözet	%
Feldolgozandó volt össz.	18322	16528	— 1794	9.7
Ebből befejeztetett	15841	14466	— 1375	8.8
Az év végén folyamatban maradt	2481	2062	— 419	16.8
Örökösödési bizonyítványt kértek	88	77	— 11	12.5
Kihirdetett végrendelet	2213	2075	— 138	6.2
ad d) <i>Birói megbízás:</i>	720	758	— 38	—
1. Ebből árverés	527	590	— 73	13.8
2. Tömegfelosztás	106	47	— 59	55.6
3. Leltározás	87	32	— 55	63.2
Az árverés foganatosítása elmaradt		303		51.3

Ezek a számok félreismerhetetlen képét adják a múlt évi viszonyoknak. Két tétel kivételével mindenütt visszaesés az előző évhez viszonyítva. Arról nem is szólunk, hogy minő szomorú képet nyernénk, ha az összehasonlítás a még korábbi évek ügyforgalmával történnék és ha a tárgyi érték szempontjából is megvizsgálánánk azokat.

A két tétel, amelynél emelkedés és lefelé, még élesebben mutat rá a gazdasági viszonyok romlására. Az egyik a birói árverési megbízások számánál mutatkozik, amelyeknek 51.3%-a azonban foganatosításra nem került; a másik a magánokiratnak közokirat erejére emelésénél mutatkozó különbség, aminek magyarázata a feleknek az a törekvése, hogy a közjegyzői díjakon valamelyes megtakarítást érjenek el.

Bármennyire elszomorítóak is a fentebb közölt adatok, csüggednünk és a helyzet javulásának reményét feladnunk nem szabad, hanem egy jobb jövőbe vetett erős bizodalommal kell elmondanunk a magyar Hiszekegyet, hogy „Hiszünk Magyarország feltámadásában!”

A tartalmas és értékes jelentést a közgyűlés tagjai folytonos érdeklődéssel hallgatták végig s azt zajos tapsokban megnyilvánuló élénk tetszéssel fogadták.

A jelentéshez vitéz *Tóthfaludy Aladár* dr. szólalt fel elsőnek s egyébként elismeréssel adózván a titkár nagyarányú munkásságáért, a kamara vezetőségének megfontolásra ajánlotta a közjegyzők betegség ellen való biztosításának kérdését. *Kováts Nagy Sándor* dr. a jelentést szintén egész terjedelmé-

ben elfogadta s megállapította, hogy ez a jelentés végre méltó a budapesti kamarához. E felszólalások után *Lázár Ferenc* dr. elnök enunciólta, hogy a közgyűlés a jelentést egyhangúlag elfogadta.

A kamara pénztári állapotáról, a zárószámadások megvizsgálásáról és a költségvetési előirányzatról szóló jelentést terjesztette ezután *Haller Károly* dr. elő. A jelentés szerint a választmány a kamara területén működő közjegyzőket ügyforgalmuk figyelembe vételével négy csoportba sorozta s így 38 közjegyző terhére évi 60 pengő, 18 közjegyző terhére évi 50 pengő, 8 közjegyző terhére évi 40 pengő és 7 közjegyző terhére évi 30 pengő tagdíjat vetett ki. A kivetett tagdíjak összege ekként 3710 pengő volt, amely az előző évvel szemben bizonyos többlet bevételt eredményezvén, a kamara a helyettesítések után járó díjakat eltörölte. Az 1934. évre a kamara bevételként 3818 pengő 40 fillért irányzott elő, kiadásként 3300 pengőt, amelyből személyi kiadás 1800 pengő, dologi kiadás pedig 1500 pengő s így költségvetési maradványként 518 pengő 40 fillér jelentkezik. A zárószámadás adatai szerint 1933. évben bevétel volt összesen 5150 pengő 55 fillér, kiadás 3757 pengő 43 fillér s így egyenleg áthozat 1934. évre egy 126 P 60 fillér összegű tétel leírása után 1286 pengő 52 fillér. Az 1933. év végén fennállott 1534 pengő 40 fillér tagdíjhátralékkal együtt a kamara vagyona volt tehát 2800 pengő 92 fillér. A számvizsgáló bizottság a kamara 1933. évi pénztár kezelését átvizsgálta s minden vonatkozásban helyesnek találta.

A jelentést a közgyűlés szintén egyhangúlag elfogadta s az elnök indítványára vitéz *Susich Ervin* dr. kamarai segédtitkárnak, aki a pénztárkezelés mellett a kamara adminisztratív teendőit is fáradhatatlan buzgósággal végezte, jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Lázár Ferenc dr. elnök ezután bejelentette, hogy a tisztikar és a választmány mandátuma lejárt. A választás megejtésére a közgyűlés az elnök indítványára *Haller Károly* dr. elnök, *Bathó Kálmán* dr. és *Lénárt Dezső* dr. tagok személyében szavazatszedő küldöttséget választott. A szavazás eredményéről *Haller Károly* dr. tett a közgyűlésnek jelentést s e szerint elnök lett: *Lázár Ferenc* dr., elnökhelyettes *Holitscher Szigfrid* dr., titkár *Barcs Ernő* dr., a választmány rendes tagjai lettek: *Fekete László* dr., *Hedry Aladár* dr., *Joannovits Jenő* dr.

Kőrössy Bertalan dr., Lehotzky Antal dr. és Szemerjay-Petrán Tibor dr., póttagok pedig *Kováts Nagy Sándor dr. (új)* és *Wagner Béla dr.*

Az újonnan megválasztott tisztikar és választmány nevében a közgyűlés bizalmát *Lázár Ferenc dr.* elnök köszönte meg, aki a kar fontos hivatása és céljai érdekében az összefogás szükségességét hangoztatta.

A tárgysorozat utolsó pontjaként a közgyűlés *Bares Ernő dr.* titkár előadásában a beérkezett indítványokat tárgyalta le. *Cholnoky Imre dr.* két indítványt nyújtott be. Ezek egyike fellett a közgyűlés napirendre tért. A másik indítvány a 26922—1875. számú cégrendelet oly irányú módosítására vonatkozott, hogy a cégtulajdonos vagy cégtárs személyében beálló változások a cégjegyzékbe csak átadó végzés vagy örökösödési bizonyítvány alapján legyenek bejegyezhetők. Ezt az indítványt a közgyűlés elfogadta, hasonlóan *Pekker Emil dr.* azon indítványát is, hogy a Budapesti Közlöny előfizetési díja a közjegyzők részére is a hivataloknak meghatározott kedvezményes összegben állapíttassék meg. *Fésüs György dr.* az 5100—1931. P. M. rendelet 61. §-ának hatályonkívül helyezése tárgyában terjesztett elő indítványt, mivel azonban ezzel a kérdéssel a titkári jelentés már foglalkozott, a közgyűlés az indítvány fellett napirendre tért. *Bathó Kálmán dr.* a közgyűléstől elfogadott indítványában a bíróságok utasítását sürgette arra vonatkozólag, hogy az ingatlan árverésekkel a vidéken is a közjegyzők bizassanak meg. A napirend után *Csák Szilárd dr.* tette még szóvá egyes adóügyi hatóságoknak a közjegyzőkkel szemben tanúsított túlzó és igazságtalan adókivetési politikáját, amellyel szemben a kamara részéről kér a pénzügyminisztériumban közvetlen intervenciót. A közgyűlés a felszólalásnak megfelelő eljárásra a kamara vezetőségének megbízást adott. A tárgysorozat ezzel kimerülvén, az elnök a közgyűlést berekesztette.

A közgyűlés után az új választmány *Lázár Ferenc dr.* elnöklete alatt nyomban ülést tartott, amelyen az elnök és titkár helyetteseit jelölték ki s a fegyelmi bíróságnak *Fekete László dr.* és *Hedry Aladár dr.* személyében a rendes s *Bares Ernő dr.* és *Joannovits Jenő dr.* személyében pedig a póttagjait választották meg.

Újabb jegyzetek a magánmunkálatok kérdéséhez.

Ennek a közlőnynek mult számában részletesen ismertettük a zúgírásatról szóló törvényjavaslat tárgyalása rendjén a felsőházban elhangzott felszólalásokat s egyben jeleztük azt is, hogy helyszűke miatt a felszólalások kommentálásától előző számunkban el kellett tekintenünk. Megemlékeztünk egyidejűleg arról, hogy *Papp József* a budapesti és *Kölcsey Sándor* a debreceni ügyvédi kamarák elnökei egyértelműen abból a szempontból kifogásolták a törvényjavaslatot, hogy az a községi jegyzők magánmunkálatait, illetve ezirányú jogosítványait fenntartja. A magyar ügyvédi karnak és gyakorlati jogászságnak e két illusztris képviselője felsorakoztatta azokat az érveket, amelyek a községi jegyzők magánmunkálati jogosítványának elvonása mellett oly világos határozottsággal és kétségtelen nyíltsággal szólanak, amelyekkel szemben komoly és akceptábilis érveket felhozni nem lehet, amelyeket különben a szaklapok és a szaktestületek állandó nyilvántartása nyomán minden gyakorlati jogász ismer s amelyek vitathatatlanul megokolttá teszik ennek a mindenképpen balkáni ízű jogosítványnak a magyar jogrendszerből való haladéktalan kiirtását, vagy pedig megokolttá teszik a lemondást arról, hogy a magyar jogállam jogrendszere a nyugateurópai kultúrállamok nyomdokain haladhasson. Ezekhez az érvekhez hozzátenni valónk nincs, ezeket minden gyakorlati jogász és kultúrember ismeri, sajnos, hogy éppen azok nem akarják ezeknek az érveknek meggyőző erejét elismerni, akiket ebben a kérdésben a döntés joga megillet.

A felsőházi felszólalók közül szűkreszabott keretben bár, de foglalkoznunk kell *Némethy Károly* felszólalásával. *Némethy Károly*, amint ezt már az elmúlt számban megállapítottuk, nem túlságos sikerrel kelt a jegyzői magánmunkálatok védelmére. Felszólalásában kifejezetten hangsúlyozta, hogy mint közigazgatási ember, közigazgatási szempontból kíván a kérdéshez hozzászólni. Ez a közigazgatási szempont jellemezte különben egész felszólalását, amelyben a gyakorlati jogásznak egyetlen érve sem szerepelt, amint hogy jogász érve a jegyzői magánmunkálatok védelmére felhozni nem is lehet. A felszólalásban a legérdekesebb rész volt a konklúzió, amely szerint a felszólaló maga is elismerte a jegyzői magánmunkálatok megszüntetésének lehetőségét és megokoltságát, csupán azt

a kifogást emelte, hogy ezt ne eszközöljék kellő előkészítés nélkül. Ez a konkluzio már magában véve is leszálítja a magánmunkálatok mellett felsorakoztatott érveinek jelentőségét és értékét. Ha valaki azért szólal fel egy kérdésben bizonyos álláspont védelme érdekében, hogy felszólalása konkluziójaként majdnem kifejezetten elismerje az ellenkező álláspont helyességét s csupán a megvalósítási tempó ellen tiltakozzék, azt komoly védelmi meggyőződéssel meggyanusítani nem lehet.

A felszólalásban felhívott védelmi érvek különben unos until ismertek, azok ismételt, állandó megcáfolásban részesültek is. Ami azt a felszólalás elején elbocsátott tirádát illeti, mely szerint a magyar községi jegyzői intézménynek az egész világon nincsen párja: közigazgatási szempontból ennek a dicsőítő aposztrofálásnak talán lehet valami jelentősége, azonban ha van is ennek a népdal ízű megállapításnak valami igazsága, az semmiesetre sem azért van, hogy a jegyzők elméleti képzettség és megfelelő gyakorlat nélkül jogi magánmunkálatokat végeznek. Soha nem tettük és mi sem áll távolabb tőlünk, minthogy a jegyzői intézmény közigazgatási jelentőségét kétségbe vonjuk. Készséggel elismerjük, hogy közigazgatási szempontból a jegyzői intézmény a magyar viszonyoknak megfelel s az mint megfelelő intézmény egy kultúrallam jogrendszerébe beilleszthető volna — azonban csakis magánmunkálati jogosítvány nélkül.

A jegyzői magánmunkálatok egy része Némethy Károly szerint olyan, hogy azt az ő — közigazgatási — meggyőződése szerint más, mint a községi jegyző, egyáltalában nem is tudná elvégezni, mert a jegyző él együtt a falu népével, az ismeri annak életviszonyait, mentalitását és lelkületét. Hogy egy jogügylethez miért szükséges a felek mentalitásának és lelkületének különösebb ismerete, azt az illusztris felszólaló elfelejtette megindokolni. A felszólalásban megnyilvánult azok a hangulatokeltő beállítások,

hogy a telekkönyvi ügyeket a legjobban a jegyző ismeri (ennek a legjobb ismeretnek vallja a legnagyobb kárát a jegyzők magánmunkálati garázdálkodásának s ezirányú terrorjának kiszolgáltatott falusi lakosság),

hogy a jegyzői munkálatok az ügyvédi és közjegyzői díj-szabással szemben hihetetlen olcsók (erre az olcsóságra vonatkozólag is több ízben volt már alkalmunk nem egészen megerősítő adatokat szolgáltatni s különben a felszólaló maga is hivatkozik arra a kézenfekvő megállapításra, hogy olcsó húsnak híg a leve),

hogy a magánmunkálatok elvonása a jegyzők anyagi existenciáját rendítené meg (e részben hivatkozunk kell e közlöny ez évi 1. számában közzétett Nagy Dezső Bálint dr. rövid közleményére, amelyben kimutatja, hogy a jegyzők jövedelme a magánmunkálati jövedelmektől eltekintve a miniszteri fogalmazói, segédtitkári, illetve titkári jövedelemnek felel meg, hivatkozhatunk továbbá arra, hogy a jegyzői magánmunkálatok jelentős jövedelmét a jegyző vágja zsebre, ellenben azok terhet tulajdonképpen a községek viselik, mert a legtöbb helyen azért kell községi írnokot, vagy segédjegyzőt alkalmazni, mert a jegyző a magánmunkálatok miatt összes hivatali teendőit ellátni nem képes),

hogy továbbá a jegyzői ügyviteli szabályzat a magánmunkálatok körét és díjazását fegyelmi felelősség terhe alatt megállapítja (ennek a fegyelmi felelősségnek gyakorlati alkalmazását a túl szigor semmiképpen sem jellemzi s különben is nem fegyelmi, hanem anyagi kártérítési felelősség birna egyedül e részben súllyal, amit azonban a jegyzőkkel szemben jogszabály meg nem állapít): aligha hisszük, hogy bár csak egy gyakorlati jogászt is meggyőzhetett arról, hogy a jegyzői magánmunkálatoknak — a jegyzőknek a falusi lakosság kárára és veszélyére való anyagi megsegítése tendenciáján kívül — valamelyes jogi indokoltsága is van.

Némethy Károly felszólalása tehát végeredményében új érvet a jegyzői magánmunkálatok mellett fel nem hozott. A régi érvek hangulatokeltő beállítása laikust talán igen, de gyakorlati jogászt ezirányú álláspontjában meg nem ingathatott. A felszólalás konkluziója pedig kellő előkészület mellett a jegyzői magánmunkálatok megszüntetésének lehetősége lévén: az sikeres magánmunkálati védelmi manővernek sehogysem minősíthető.

* * *

Ugyancsak e közlöny múlt számában megemlékeztünk már arról, hogy Galánffy János dr. felsőházi tag, a debreceni kamara illusztris elnöke a „Jogtudományi Közlöny“ idei 5. számában a jegyzői magánmunkálatokról írt egy igen okos és kiválóan szakszerű cikket. Múlt számunkban ennek a cikknek részletesebb ismertetését ígértük. E helyett azonban indokoltnak találjuk a nagyértékű cikknek az alábbiakban egész terjedelemben való közlését.

„A magyar jogéletnek régi nagy betegsége a községi és körjegyzőknek magánjogi téren megengedett, sőt törvénnyel (1901:XX., 1904. XI., 1913. LX. tc.) és rendelettel (126.000/902, 47.300/1904, 84.097/933 B. M.) alátámasztott munkálkodása: „a jegyzői magánmunkálatok“. Az a jogi és államkeresési csodabogár, hogy a közjavadalmazásban részesülő köz-

hivatalnokok a szükséges szaktudás nélkül fel vannak jogosítva az impériumok alá tartozó egyének részére magánjogi okiratokat és beadványokat készíteni és ezért díjat szedni — és pedig túlnyomólag olyan ügyekben, amelyekben hatósági teendőket is végeznek — egyedül Csonka-Magyarországon tenyészik, sehol a kulturvilágban másutt elő nem fordul, sőt az egykori nagy Magyarországnak azokban a részeiben is, amelyeket tőlünk elszakítottak, az utódállamok — amelyek pedig a magyar magánjog uralmát legnagyobb részben fenntartották — ezt a torzintézményt legalább papíron nem késték megszüntetni.

Érthetetlen, hogy nálunk még vezető politikai körökben is az a felfogás uralkodik, hogy a magánjogi ügyletek okiratba foglalásához magasabb jogászai képzettség nem szükséges, azt egy kis felületes jogi ismeret s némi gyakorlat megszerzése után mindenki el tudja végezni. A rövid közigazgatási tanfolyamon a magánjog, telekkönyvi rendtartás és örökösödési eljárás szabályait csak nagyjából megismerő jegyzők mindenféle, a legkomplikáltabb magánjogi ügyletek és beadványok elkészítésére fel vannak jogosítva és különösen az ingatlanokra vonatkozó jogügyletekről szóló okiratokat és beadványokat 80—90%-ban ők készítik.

A szakembernek az egyetemen négy éven át kellett jogot tanulnia, három jogtudományi szigorlatot letennie, a doktori diploma megszerzése után négy éven át bíróságnál, ügyvédnél és közjegyzőnél joggyakorlatot folytatni és végül a rendkívüli nehéz egységes bírói és ügyvédi vizsgát letenni. Ez a sok költséggel és fáradsággal kiképzett teljesértékű jogászszakember most tétlen, munkanélküli szemlélője annak, hogy az állampolgárok jogügyleteinek 80—90%-át olyanok végzik, akik néhány hónap alatt „magukba szedtek” valamit abból, amit ők egy évtizeden át tanultak?

A jogi tudást, az elméleti és gyakorlati jogi képzettséget gyors talpalással nem lehet megszerezni, hanem csak sok tanulással és hosszú időn át való gyakorlással. Aki pedig alaposan nem foglalkozik a jogtudománnyal és joggyakorlással, az nem egyéb, mint kontár.

Az orvosi, gyógyszerészi, mérnöki és sok esetben az ipari szakmában való működést is csak teljes elméleti és gyakorlati kiképzéssel bíró egyéneknek engedik meg, a jogügyletek írásbafoglalására, tehát a jogszolgáltatás egyik legfontosabb ágának, az előzetes jogvédelemnek gyakorlására azonban nálunk a kontárok is fel vannak jogosítva, sőt ezt az igen fontos jogászai teendőt majdnem kizárólag ők végzik. Hogy miképpen végzik, erre nézve szomorú világot vet az a nagy adathalmaz, amelyet az ország különböző ügyvédi és közjegyzői kamarái gyűjtöttek és az igazságügyminisztérium elé tártak.

A debreceni kir. közjegyzői kamara évek hosszú során át gyűjti a közérdeket és jogbiztonságot veszélyeztető községi jegyzők magánmunkálatok termékeit. Ebben a gyűjteményben a végrendelező által alá nem írott, záradéknélküli, csupán két tanú által előttemezett végrendelettel, — írásbeli magánvégrendeletnél négy tanú helyett csupán három tanú alkalmazása — adásvevési szerződéseknek illetékszabás végett be nem mutatása, emiatt a felek megbírságolása, — az Öen. 12. és 102. §-ának figyelmen kívül hagyásával készített örökösödési bizonyítványok — elkészített adás-vevési szerződéseknek hónapokon át asztalfiókban hevertetése, a törvény nyílt megsértésével házastársak között jogügyleteknek a törvény nyílt megsértésével házastársak között jogügyleteknek a jel-nagyszámban való készítése, a telekkönyv meg nem tekintéséből, a jelzálogtörvény és telekkönyvi rendtartás nem ismeréséből származó súlyos nyilvankönyvi zavarok okozása, végrendeleteknél és ajándékozási szer-

ződéseknel a kötelesrészek gyakori megsértése, végrendelezéseknél az örökösök és az örökös közeli rokonainak tanúkul alkalmazása és ebből folyóan a végrendeletek érvénytelensége, vagy hatálytalansága, ágyasi viszonyok jutalmazása, 18 éven aluli kiskorúakkal végrendelet felvétele, a haszonélvezeti és tulajdonjognak egymással való összezavarása, érvénytelen utóöröklési jogok és elidegenítési s terhelési tilalmak kikötése és más hasonló jogi szörnyszülöttek nagy számban fordulnak elő, nem is beszélve arról, hogy a stílus homályossága és zavarossága, a jogi terminus technikusok helytelensége, a rendelkezések és intézkedések egymásnak ellentmondó volta azokat, akik ezekből az okiratokból jogokat származtatnak és azokat, akik ez okiratok alapján hatósági intézkedést foganatosítanak, igen gyakran megoldhatatlan problémák elé állítják.

A jegyzői magánmunkálatok ellen igen súlyos érv tehát, hogy ezt a teljes szaktudást igénylő és kihatásaiban annyira fontos működési kört nagyon sok esetben a felek helyrehozhatatlan károsodásával látják el, amiről ők nem tehetnek, mert nem kapták meg hozzá a feljogosítással egyidejűleg a megfelelő elméleti és gyakorlati képzettséget. Ennek a következménye azután a falusi nép körében a nagyfokú jogbizonytalanság, a viszálykodásoknak, pereknek halmaza, ami jelentős teher a vértlen felekre, de az államra is.

De államerkölcsi magasabb elvi szempontból is helytelen, sőt egyenesen immorálisnak és tekintélyrombolónak tűnik fel az, hogy közalkalmazásban és közjavadalmasban álló hivatalnokok „mellékesen” (a gyakorlatban főként) magánmegbízásokat végezzenek és ezért díjat követelhessenek. Az a finom disztinkciókhoz nem értő egyszerű falusi ember, aki a magánjogi írásának elkészítéséért a „jegyző úrnak” fizet, igen könnyen jön arra a gondolatra, hogy ugyanennek a jegyző úrnak a közigazgatási tevékenységéért, pl. az adója csökkentéséért is lehet fizetni, ami bizony egyáltalában nem emeli a jegyző tekintélyét és az elfogulatlanságába vetett hitet. Közel fekszik annak a feltételezése is, hogy a jegyző, aki jó kiadós okiratokat készített a falu valamelyik lakosának, sokkal enyhébben fog eljárni, amikor vele közigazgatási hatalmát kell éreztetni, vagy az impérium gyakorlásában már előre ilyen szempont befolyásolhatja.

A jegyzői magánmunkálatok helytelensége legerősebben épen ott jelentkezik, ahol a jegyzőnek ugyanabban az ügyben, amelyben magánmunkára megbízást vállalt, hatósági teendőt is kell végezni. Ilyenek pl. mindazok a szerződések, amelyekben kiskorúak vannak érdekelve, mert ezeknél a gyámhatóság véleményt kíván az előjáráságtól az ügylet tárgyának értékére és hogy nem sérti-e az ügylet a kiskorúak érdekeit. A bekért vélemény értelmi szerzője természetesen a jegyző. De voltaképpen ilyen minden ingatlanra vonatkozó jogügylet is, mert ezeknél a földbirtok politikai igazolásokon kívül adó- és értékbizonyítványt keil az illetékkiszabás céljára bemutatni, aminek kiállítója megint csak a jegyző, mint az előjáróság egyik tagja. És ilyen az örökösödési bizonyítvány kiszolgáltatása iránti kérvény, amelyhez haláleset felvételi ívet, esetleg családi értesítőt, hagyatéki vagyonkimutatást (leltárt), adóértékbizonyítványt, esetleg más, az öröklési jogot megalapozó bizonyítványt kell csatolni, melyeknek kiállítója ismét csak a jegyző.

Ennek a helyzetnek a fenntartását erkölcsi alapon álló kormányzat tovább nem nézheti tétlenül.

A községi jegyző feladata a közigazgatás. A mai túlterhelés mel-

a bekebelezési engedélyt megadta — át is irta a jogosítottak javára, sőt a kérdéses összes ingatlanokra mindkét ajándékozó szülő javára be is kebelezte a holtigtartó haszonélvezeti szolgálmi jogot, függetlenül attól, hogy a saját vagy a másik házastárs ingatlanáról volt-e szó, mintha az 1886. VII. tc. 22. §-a a világon sem volna és a jog szerzéshez a szerződés 2. pontjában foglalt bekebelezési engedélyen felül még kölcsönös szerződési nyilatkozatra és jog-cimre szükség nem volna!

Bár a 2. pont a birtokot és (a most számba jövő ingatlanoknál) a telekkönyvi tulajdont a 4. pont pedig a szabad rendelkezési jogot és a tulajdont tartja fenn az ajándékozónak, tehát az 1. pontban foglalt átruházásnak ezekre vonatkozólag nincs semmi joga tartalma sem, mégis Szopory Jónásnak 1934 évi február hó 11-én bekövetkezett elhalálása után a szerződésnek másolata (II) alapján (mert az eredeti időközben valahogyan elkallódott) óhajtotta volna a jegyző a tulajdonjog átírását kérelmezni.

Mikor ugyanézen jegyző előtt végrendelezéssel tettem említést kategorice kijelentette nekem, hogy ma már végrendelet nem létezik s annak készítése meghaladott álláspont. Ezen kijelentés megmagyaráza előttem azt a tényt hogy bár a nép elég vagyonos, nagyobb értékű hagyaték ezen a vidéken csak akkor kerül a közjegyző elé, ha az örökhagyónak helyesebben a jegyzőnek már nem volt ideje az átírástól gondoskodni, mert még ha végrendelezni is hívják, az örökhagyó akarata ellenére is rendszerint nem végrendeletet, hanem élők közötti jogügyletet készít. Erre élénk példa azon örökhagyó halálesete, aki 1934. márc. 2-án d. u. 1 órakor halt el és tulajdonát tett ingatlanát ugyan-csak 1934. március 2 napján kelt adásvételi szerződéssel egyik leányának eladta. Ezen szerződésen ugyanazon örökhagyó, aki egyéb okirataim mindenütt írástudó volt, bővebb magyarázatra nem szoruló okoknál fogva, csak keze keresztvonásával szerepel.

Az általam ez évben letárgyalt husz hagyatéki ügy közül, 10 darab volt 500 P.-n aluli, 3 darab 500 és 1000 P. közötti és 7 darab 1000 P.-n felüli, amelyek közül a legnagyobb értékű 3700 P.-ős hagyaték volt.

Az okiratolás terén a helyzet még szomorubb. A telekkönyvi hatóságoknál az 1933. év folyamán 162 hagyatéki ügyön kívül 258 visszterhes és 91 ingyenes vagyónátruházás történt. Ezen ügyekből a beadványi könyvem tanúsága szerint a kir. közjegyző 8 darabot adott be, a helybeli 5 ügyvéd együttesen mintegy 90 darabot, az összes többi beadvány a körjegyzőktől érkezett. Ez gyakorlatban annyit jelent, hogy a telekkönyv teljesen u. n. jegyzői magánmunkálatok prédájául van odadobva a nagyobb jogbiztonság dicséretére.

Ezek a tények élénken rácafolnak a másik oldalról állandóan hangoztatott azon állításra, hogy a jegyzői magánmunkálatokra azért van szükség, hogy a falusi népnek kisebb értékű egyszerűbb jogügyleteit kis költséggel elintézzék. Itt sajnos fordított a helyzet, mert a kis ügyeket a közjegyző intézi, de viszont ahhoz, hogy két és fél hónap alatt 10 érdemleges okiratot szerkesszék, néhány aláírást hitelesítsék, egy váltót megovatoljak, 8 másolatot hitelesítsék és a jegyzők által nekem nagy kegyesen meghagyott egy néhány ingyenes, vagy bagatell értékű hagyatéki ügyet elintézzék, — közjegyzőre igazán nincs szükség.“

* * *

Egy másik kartársunk beküldött egy végrendeletet, amelyet természetesen jegyző készített s amelyen a végrendeleti szöveg és keltezés alatt csupán egy + szerepel s folytatólag a záradékban a tanúk — ezek között a községi jegyző is — tanúsítják, hogy a végrendelező fél az okiratot „kézjegyével látta el“. Hogy az 1876 : XVI. t.-c. 6. §-ának rendelkezése szerint — ami különben végrendeleteknél is elemi alakosság — a végrendelező kézjegyének reávezetésén kívül az is szükséges, hogy a végrendeletre az írni nem tudó végrendelező fél nevét az egyik tanu, mint névaláíró, ráírja, ez a falu népe mentalitását ismerő, a jogszabályokat azonban annál kevésbé ismerő jegyzőnél, nem fontos körülmény így az sem, hogy ez a tudatlanság az örökhagyó akarata ellenére a hátramaradt férjet, a végrendeletben biztosított haszonélvezeti jogtól megfosztja. A fontos az, hogy a magánmunkálatok bőséges jövedelmeit nyugodtan zsebrerakhatja, mert ha valami baj van, bizalommal fordulhat a jegyzői árvaház-egyesület vezetőjéhez, aki véletlenül országgyűlési képviselő, avagy a gyakorlati közigazgatási vizsga-bizottság elnökéhez, aki viszont a felsőház tagja, ők majd megvédik tűzön-vizen keresztül s jobb meggyőződésük ellenére is a magánmunkálkodó jegyzők érdekeit minden az átkos jogrendre vonatkozó kárhózatossal törekvésekkel szemben!

Közlemények.

Galánffy János dr. a közjegyzői kar felsőházi képviselője. Madarász István dr. elhalálása következtében a felsőházi alkotott törvény rendelkezései szerint a közjegyzői kar érdekképviselőjeként a megválasztott póttag, vagyis ezuttal *Galánffy János dr.* a debreceni kir. közjegyzői kamara kiváló elnöke került be a felsőházba. A magyar közjegyzői karnak minden jogos oka meg van arra, hogy Galánffy János dr. nak felsőházi szereplése elé a legnagyobb várakozással s azzal a jogos reménységgel tekintsen, hogy nagy tudását, szorgalmát és páratlan agilitását a közjegyzői kar és az intézmény érdekei szempontjából a legmegfelelőbb módon s a lehető legeredményesebben fogja érvényesíteni.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter a Madarász István dr. elhalálásával megüresedett pécsi kir. közjegyzői állásra *Sziller Péter dr.* balassagyarmati kir. közjegyzőt, az ekként megüresedett balassagyarmati kir. közjegyzői állásra *Jakab Zoltán dr.* szentesi kir. közjegyzőt s végül az ekként megüresedett szentesi kir. köz-

jegyzői állásra *Albertényi* Andor dr. vámosmikolai kir. közjegyzőt saját kérelmükre áthelyezte.

A kamarák közleményei. A debreceni kir. közjegyzői kamaránál 1934. I. 1. hatállyal a közjegyzőjelöltek névjegyzékébe felvették *Weisz* Dezsőt, mint *Sternberg* Gyula dr. fehérgyarmati közjegyzőnél működő jelöltet, 1934. III. 1. hatállyal *Gergely* Sándor dr.-t, mint *Galánffy* János dr. debreceni kir. közjegyzőnél működő jelöltet, 1934. III. 8. hatállyal *Soós* László dr.-t, mint *Budai* Gyula dr. nyirbátori kir. közjegyzőnél működő jelöltet s végül 1934. III. 10. hatállyal *Rajky* Lászlót, mint *Czinder* Jenő dr. szerencsi kir. közjegyzőnél működő jelöltet. — A budapesti kir. közjegyzői kamaránál a közjegyzőjelöltek névjegyzékébe 1934. I. 9. hatállyal bejegyezték vitéz *Barcza* Ferenc dr., mint *Csomasz* Béla dr. dunavecsei kir. közjegyzőnél működő helyettesi jogosultsággal bíró jelöltet, 1934. II. 6. hatállyal *Baranyi* Ödön dr. mint *Kenderessy* János dr. rétsági kir. közjegyzőnél működő jelöltet s törölték 1934. I. 15. hatállyal az utóbb nevezett kir. közjegyző irodájában működött *Csanády* Pál dr. közjegyzőjelöltet.

A telekkönyvi végzések hiányossága. Több telekkönyvi hatóság s köztük a budapesti központi kir. járásbiróság tkvi hatósága is követeli azt a különösen a közjegyzők és az ügyvédekre nézve előnyösnek semmiképpen sem minősíthető gyakorlatot, hogy a telekkönyvi végzésekben a felek neveit nem közli, csupán az ingatlanok telekkönyvi számait. Mivel ilyen végzésekben az ügy azonosságát csak hosszas kutatás, esetleg a telekkönyv betekintése alapján lehet megállapítani, felette kívánatos volna ennek a helytelen gyakorlatnak beszüntetésével a tkvi végzésekben a felek neveinek minden esetben való kitüntetését.

A közjegyzői szakkönyvtár. *Szécsi* Ferenc dr. pestszent-erzsébeti kir. közjegyző a következő műveit adományozta: Dolgozatok a közjegyzőség köréből 1910. Önálló közjegyzőség, vagy ügyvéd közjegyzőség 1911.

Kihirdetett törvények.

1934. évi I. t. c. a közszolgálati alkalmazottaknak, és a honvédség tagjainak, valamint mindezek hozzátartozóinak ellátását szabályozó rendelkezések módosításáról.

Rendeletek.

4200/1934. I. M. sz. A védett birtokká nyilvánítással kapcsolatos eljárási szabályok kiegészítése.

5600/1934. I. M. sz. A kir. bírósági tolmácsokról szóló 58.600/1916. I. M. számú rendelet kiegészítése.

5700/1934. I. M. sz. A kir. bírósági végrehajtói vizsga díja.

150239/1933. P. M. sz. Az adó és illetékügyekben szükséges könyvvizsgálók ellátására pénzügyi könyvszakértőknek szerződéssel való alkalmazása.

1600/1934. M. E. sz. A társadalombiztosítási tartozásokból származó hátralékok fizetésére adandó, illetőleg adható kedvezmények.

7300/1934. I. M. sz. A végrehajtás foganatosítására vonatkozó ügyviteli szabályok kiegészítése.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Nagy Ferenc emlékezete. A Magyar Tudományos Akadémia kiadásában most jelent meg külön füzetben *Kuncz* Ödön dr. egyetemi ny. r. tanárnak Nagy Ferenc akadémiai tagelőde felett tartott magas színvonalú emlékbeszéde, amelyet e közlemény novemberi számában részletesen méltattunk.

A Jogi Hírlap Hiteljogi Döntvénytára. A Jogi Hírlap Hiteljogi Döntvénytárának II. folyamata megjelent. A közel 300 oldalas kötet 1930 szeptember 1-től 1933 szeptember 1-ig tartalmazza az ez időre eső bírói határozatokat. Amint a Jogi Hírlap hétről-hétre a legnagyobb részletességgel közli a Kuria ítéleteit, úgy a Döntvénytár is igyekszik és teljes sikerrel megvalósítja azt a maga elé tűzött célt, hogy kimerítő, teljes és egészen megbízható útmutatója legyen a cimben foglalt joganyagra vonatkozóan a bírói gyakorlatnak. E szempont által vezetve feldolgozza nem csupán a Jogi Hírlap igen bő és részletes joganyagát, hanem mindazokat a határozatokat is, amelyek a Jogi Hírlapban nem jelenhettek meg helyszükénél fogva de érdekességgel bírnak a gyakorlatban. Feldolgozza azokat a határozatokat is, amelyek egyéb esettári gyűjteményekben megjelentek. Azt kell mondanunk, hogy a Döntvénytár ezidőszert a lehető legteljesebb és legkimerítőbb képét adja bírói gyakorlatunknak. Míg egyfelől ez jelentős szolgálat a magyar jogászság számára, másfelől nélkülözhetetlenné teszi a könyvet mindazok számára, akik mint bírák, ügyvédek vagy a jog teoretikusai a legelőbb jogforrásból, a bírói gyakorlatból merítenek. A könyv nem csupán a szorosán vett kereskedelmi törvény, hanem a cimnek megfelelően az egész hiteljog anyagát feldolgozza. Megtalálja az olvasó benne a váltóra, kényszerregezésre, csödre, kartellre és tisztességtelen versenyre vonatkozó joganyagot is. A könyv használhatóságát nagy mértékben emeli a kimerítő betűsoros tárgymutató és számmutató.

Notariatszeitung (Az osztrák közjegyzők lapja 76. évfolyam 3. szám.) E szám vezető helyén *Reichel* Eduard dr. a wieni közjegyzői kamara elnöke, részletesen ismerteti az 1934 febr. 1-én kelt szükségrendeletet, amely a közjegyzői biztosításra vonatkozó 1926 október 28-án kelt törvény rendelkezéseit lényegesen módosítja. A nagyérdékű közlemény részletesebb ismertetését jövő számunkban fogjuk közölni. Ezuttal csupán annak közlésére szorítokozunk, hogy ez a szükségrendelet az osztrák közjegyzőkre nézve működési korhatárt állapított meg. Ez ugyan a rendeletben kifejezetten nincs benne, azonban azzal egyidejűleg közzétettek egy minisztertanácsi határozatot, amely szerint abban az esetben, ha azok a közjegyzők, akik 75-ik életévüket betöltötték, e határozat közlésétől számított négy héten belül állásukról önként le nem mondanak, a korhatár törvényes megállapítást fog nyerni. — A német birodalmi polgári

eljárési jog újabb törvényes szabályozását ismerteti az ezután következő cikkben dr. Hans Eperl wieni egyetemi tanár. Több érdekes cikk mellett felsőbbbírósi és közigazgatási bírósági határozatokat, személyi híreket és irodalmi szemlét közöl még e szám.

Jogtudományi Közlöny. (69 évfolyam 9—12 szám.) Fontosabb cikkek ennek a nivos szakközlönynek márciusi számaiban: Glatz Ede dr.: Az angol bírák fizetése és a polgárok szabadsága, György Ernő dr.: Újabb fejezetek a válság jog köréből (II. és III. közlemény) Szabó Mihály dr.: A megbízás nélküli ügyvitel a Magánjogi Törvénykönyv javaslatában, Fodor Ármin dr.: cikke Sichermann Bernátról és Havas Károly dr. emlékbeszéde Baracs Marcelről, Medvigy Gábor dr.: A bünvádi eljárás reformja (II. közlemény.) Az egyes számok melléklapjaként az Ügyvédi Közlöny, mellékletekként pedig az egyes döntvénytári füzetek ezuttal is megjelentek.

Jogállam. (XXXIII. évf. 1. és 2. füzet) A kettős számba külön cikkeket írtak: Egyed István dr., Schuster Rudolf, dr. Mendelényi László dr., Schwartz Tibor dr., Sárffy Andor dr., Bartha Jenő dr., Bartmann Pál dr., Földes Mór dr. és Györy Andor dr. Ezek az értékes cikkeken kívül a Megjegyzések, Irodalom és Szemle rovatok sok érdekes közleményeit hozza e kettős szám.

Magyar jogi szemle. (XV. évf. 3. szám.) Vezetőhelyen közli e szám Puky Endre dr., a közigazgatási bíróság elnökének évnyitó beszédét, majd folytatólag Ambrózy Gyula dr., Náday Lajos dr. és Szabó Miklós dr. cikkeket. A Szemle, Kritikai Szemle, Irodalom, Előadások és Külföldi Jogélet rovatok sok érdekes közleménye teszi ki ennek a számnak további tartalmát. Mellékleteként a különböző Esettárak ezuttal is megjelentek.

Polgári jog. (. évf. 3. szám) A jog tragikuma címen írt ebbe a számba vezető cikket Beck Salamon dr. A Jogalkotás rovatban részletesen ismertetik a legújabb rendeleteket, a Joggyakorlat rovatban pedig kommentálják és méltatják a bíróságok fontosabb polgári jogi határozatait. A Pénzügyi joggyakorlat rovatban főleg a közigazgatási bíróság elvi jelentőségű határozatairól emlékeznek meg, a Jogélet rovatban pedig különböző polgári jogi vonatkozású eseményekről hoznak tudósítást. Ennek a számnak külön mellékeleteként jelent meg a Polgári jog könyvtárának 18-ik füzeté, amely Kauser Lipót dr.-nak a „Feldűtség és elviselhetetlenség a házassági törvény 80 §-ában” című érdekes házassági jogi tanulmányát közli, amelyben a szerző a kir. Kuriának a válóperekben tanusított túl konzervatív felfogását kifogásolja s a tanulmány végén arra a konklúzióra jut, hogy ha egy rossz házasságot mint pusztán jogi köteleket fenn tartunk, akkor nem teszünk egyebet, mint hogy egy rossz házasságból csinálunk két jó vadházasságot.

Magyar törvénykezés. (1934. évi 5., 6. szám.) Mindkét szám közli mindenekelőtt az ujonnan megjelent jogszolgáltatási vonatkozású rendeletek teljes szövegét, bőséges szemelvényeket közöl a legújabb bírói gyakorlatból s végül a Forum és a Szerkesztő postája című állandó rovatok hoznak még sok szellemes s az ügyvédi érdekek szempontjából harcos közleményt.

Illetékügyi közlöny. (IX. évf. 3. szám.) Pataky Gedeon dr. Az igazgatósági tagok kezességéről, Széleányi Ödön dr. Itéleti illeték az igényperekben és Mandl Márton dr. Szövetkezetek megszűnése esetén fizetendő vagyonátruházási illetékek címeiken írtak e számba cikkeket. A Szerkesztői üzenetek című rovatban a szerkesztőség álláspontja szerint abban az esetben, ha többen vesznek fel jelzálogos kölcsönt, s ezek közül csak

az egyik fél a közvetlen adós, aki társait saját ingatlanán külön biztosítja, ez a megállapodás is illetékköteles, mert ebben az esetben az illeték jegyzék 16 tételének D. e. pontja alkalmazást nem nyerhet. Ugyancsak a szerkesztőség álláspontja szerint, ha megilletékezett okíratot mellékelnek, mellékleti illeték ezután nem jár és az N. jegyzékbe vett illetékekkel terhelt ingatlan eladása esetén, mert a hasznélvezettel terhelt ingatlant az illetékfizetésre kötelezett fél hasznélvezettől mentes vagyonnal cserélte fel, a jegyzékben való további nyilvántartás indoka megszűnővén, az illeték a féllel szemben esedékessé válik.

Joggyakorlat.

Magánjog.

27. *Ajándékozás* kifejezett ajándékozási nyilatkozat, avagy erre kétségtelenül utaló egyéb körülmények fennforgása nélkül meg nem állapítható. A joglemondás sincs általában formákhoz kötve s az konkludens tényekkel hallgatólag is történhetik feltéve, hogy a lemondási szándék minden kétséget kizáróan megállapítható.

Haldlozás egymagában csak a legszemélyesebb jogokat tartalmazó jogviszonyra van jog *megszüntető hatállyal*, míg az örökhatónak nem ilyen természetű kötelmi jogviszonyai változatlan tartalommal, tehát változatlan lejáratú idővel is szállanak át az örökösökre. (K. P. III. 5631/1932.)

28. *Harmadik személy javára kötött szerződés* érvényességének nem feltétele az, hogy a kedvezményezett esetleg a kedvezményezettek a szerződésben egyenként személy szerint megjelöltessenek, sőt még az sem, hogy valamennyi kedvezményezett a szerződés megkötésének idejében már életben legyen: csak az szükséges, hogy a kedvezményezettek köre bármily megfelelő módon, de határozottan megjelöltessék. Magánjogunk szerint nem érvényes azonban a többszörös háramlásnak, vagyis annak kikötése, hogy az ajándékozott vagyon a megajándékozottnak a halálával egy vagy több más személyre, ezeknek az elhalálozásával pedig megint más előre megjelölt személyekre szálljon át. Az a körülmény, hogy a helytelenül utóöröklési jognak nevezett háramlási jog a felek mindegyikének tulajdonába került ingatlanok tekintetében nemcsak a felek, hanem azok törvényes leszármazói javára kikötött, a szerződést sem egészben, sem részben érvénytelenné nem teszi s nem az ennek alapján eszközölt telekkönyvi bejegyzéseket sem. (K. P. I. 4797/1932.)

29. A cselekvő képességében korlátolt személlyel kötött szerződéshez a cselekvő képes fél a jóváhagyás függőben léte alatt

kötve van. Ez a fél tehát a jóváhagyás megtagadásáig az önként teljesített szolgálatokért a szerződésben kikötött és a másik féltől elismert ellenszolgáltatást meghaladó igényt a *szerződés érvénytelenítése* címén nem érvényesíthet. (K. P. II. 461/1933.)

30. Az ideiglenes törvénykezési szabályok 7. és 9. §-ainak összefüggő rendelkezései szerint *törvényes örökösödéshez és köteles részhez* csupán törvényes leszármazónak van joga. Ez alól a szabály alól a törvénytelen gyermek javára a 79. számú teljesülési határozat kizárólag az anyával és az anya rokonaival szemben enged kivételt. (K. P. I. 191/1933.)

Illetékjog.

Ingatlanak hasznélvezetről lemondás ellenében való megszerzése visszterhes vagyónátruházási illeték alá esik. (Közig. bir. 16821/1931 P.)

Ha a vevők egyike az ingatlan tulajdonjogát a másik annak hasznélvezeti jogát szerzi meg, a vételi illetéken felül a hasznélvezet megszerzése után külön illeték nem követelhető. (Közig. bir. 22992/1931 P.)

Az örökösnek már jogerősen átadott hagyatéki ingatlan egy részének az öröklésre szintén jogosult, de abból kimaradt más személyre örökrész kielégítése címén való átruházása az 1920 évi XXXIV. t. c. 112 § alapján esik illetékezés alá, vagyis az ingatlan teljes értéke után 5% ingatlan vagyónátruházási illeték fizetendő. (Közig. bir. 21575/1932 P.)

Ha a közjegyzői okirat hiteles kiadványának hitelesítési záradékában a kir. közjegyző nem tüntette fel, hogy az okirat milyen összegű közvetlen illetékfizetési kötelezettség alá esik, a közvetlen fizetés teljesítésének elmaradása miatt a felektől felemelt illeték nem követelhető. (Közig. bir. 18175/1932. P.)

A másodsorban fizetési kötelezettség érvényesítésére az a körülmény hogy az első sorban fizetésre kötelezett ismeretlen helyen tartózkodik egy-magában még alapot nem nyújt. — A másodsorban való fizetési kötelezettség nem érvényesíthető akkor, ha az első sorban fizetésre kötelezettek szegénységi jogon alapuló személyes illetékmentességben részesültek. — A másodsorban való fizetési kötelezettség megelőzi az első sorban fizetésre kötelezett fél örökösének fizetési kötelezettségét. (Közig. bir. 16662/1931, 11228/1931, 4275/1932 P.)

Ha a telekkönyvi bejegyzési illeték kötelezően bélyegjegyekkel rovandó le, 20% pótlékot is bélyegjegyekkel kell leróni még akkor is, ha az illeték és pótlék együttes összege 50 pengőt meghaladja. (Közig. bir. 18533/1933. P.)

Gondnokság alatt álló személy beadványa után illeték nem követelhető. (Közig. bir. 18362/1931 P.)

Ha az ingatlan adásvételi szerződésben az a kikötés foglaltatik, hogy a tulajdonjog telekkönyvileg a vevő javára csak a vételár lefizetése után fog bekebeleztetni és a szerződő felek a vételár teljes kifizetése előtt a szerződést hatálytalanították, a kiszabott vagyónátruházási illeték törlesztésének helye nincs. (Közig. bir. 209 számú jogegységi határozat.)

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközvetítését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja el (Budapest, VI., Andrassy-ut 50. kir. közjegyzői iroda).

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.